ОЛЕКСАНДР
ЛУК'ЯНЕНКО

АЛХІМІЯ ЖИТТЯ

Драма-викриття
на три дії з епілогом

Полтава
Видавець Шевченко Р.В.
2012

ББК 84(4 УКР) 6-5
УДК 821.161.2-2
Л 84

Л 84 Лук'яненко О. В. Алхімія життя : драма-викриття [Текст] / Олександр Вікторович Лук'яненко. – Полтава: Видавець Шевченко Р.В., 2012. – 96 с., іл.

Драма-викриття розкриває історію сучасного суспільства, у якому співіснують дружба і зрада, корупція і відданість справі, справедливість та підступність; демонструє, як доля людини може залежати від обставин та випадків, що самі по собі складаються у набір подій, які ведуть до неминучого трагічного фіналу.

ББК 84(4 УКР) 6-5

ISBN 978-966-8798-76-4

© Купцов Д., фото, 2012
© Лук'яненко О., 2012

АЛХІМІЯ ЖИТТЯ

Драма-викриття
на три дії з епілогом

Дія могла б розгортатися
в одному з великих університетських міст
старої доброї Англії чи ж бо в стінах
alma mater провідних науковців
норовливих Сполучених Штатів Америки.
Нехай уява читача сама обере собі
географічні кордони, обмежені
лише місцем злочину.

Дійові особи:

Алекс Говардс – професор хімії, самовпевнений та ерудований викладач університету;

Хелен Говардс – дружина Говардса, невдоволена життям та ласа до інтриг жінка;

Томас Говардс – син Говардса, студент університету, скритний, розумний юнак;

Еліс Говардс – донька Говардса, дівчина з вільними поглядами на мораль та життя;

Клайв Гардінг – професор хімії, колега Говардса по університету, амбіційний та дволикий чоловік;

Френсіс Мак-Кінлі – декан загальнонаукового факультету університету, нечистоплотний керівник маккіавелівського складу розуму;

Ненсі Грей – лікарка, завідувачка клініки новітньої медицини університету, жінка, яка стоїть на межі почуття кохання до чоловіка та відповідальності за життя дитини;

Кларк Ярбороу – аспірант Говардса, талановитий науковець з аналітичним складом розуму;

Люсі Тендерхарт – магістрантка Говардса, власниця посереднього розуму, проте непересічної вроди;

Емілі Каннінгс – гувернантка Говардсів, щира і відверта дівчина;

Дороті Файнс – аптекарка, лаборантка клініки новітньої медицини університету, заручниця обставин;

Чарльз Харрісон – детектив;

Річард Ловенталь – напарник Харрісона.

Інтер'єр

Сцена поділена на три великих зони.

По центру сцени – вітальня Алекса Говардса. Посередині розташований невеличкий диван з м'якими подушками на ньому. Перед диваном маленький журнальний столик, на якому розкидані листи та газети. Поруч стоїть домашній телефон з автовідповідачем та настільна лампа. Справа від дивана невеликий комод, засланий в'язаною скатертиною, поверх якої стоять дві скриньки з прикрасами, пляшка віскі та набір келихів. Зліва знаходиться невеличкий кімнатний рояль.

Праворуч сцени – приймальня медичного центру університету. По центру стоїть лікарняне ліжко, перед ним стіл та стілець. На столі є лампа, телефон, папір для рецептів, канцелярія та якісь ліки.

Ліворуч сцени – кабінет Алекса Говардса. Позаду шафа, поруч з якою помітне вікно. У центрі – робочий стіл з купою паперів на ньому та двома стільцями з обох боків. З-поміж документів на столі стоїть телефон. На окремій тумбі поруч – копіювальний апарат. Навпроти стоїть невеликий диванчик для відпочинку.

Обидва крила авансцени також задіяні.

У лівому кутку, ближче до кабінету Говардса, аптечний кіоск: розкладка з лікарськими препаратами.

У правому кутку, біля медичного центру, два крісла кабінету детективів Харрісона та Ловенталя. Чарльз та Річард сидять у кріслах від самого початку п'єси.

Дія I

АЛХІМІЯ СМЕРТІ

KALTOSTAT
KALTOSTAT

Ява перша

Вітальня Говардса. На столі увімкнена нічна лампа.

Алекс (*заходячи, втомлено*): Люба! Я вдома… (*зазираючи по сторонам*) Хелен?.. Діти?.. Є хто живий у цьому Богом забутому домі?… Нікого… (*кидає портфель на диван*) І слава Богу… хоч трохи відпочину від людей у цей неможливо довгий день… (*послаблює краватку*)

Емілі (*дзвінко, раптово з-за спини*): Доброго вечора, містере Говардсе!

Алекс (*трохи відсахуючись назад*): Господи… Емілі… Де тебе чорти взяли… Як ти мене налякала… Я ж, здається, волав на весь будинок… Могла хоча б обізватись, що ти ще у нас. (*Викладаючи з сумки папери та записник на диван, окремі документи падають на підлогу*). До речі, а чому ти ще так пізно у нашому будинку? (*Сміючись*) Думаєш, у нас доплачують за понаднормову роботу?

Емілі: Вибачте, містере Говардсе. Не хотіла Вас налякати. Я прибирала нагорі і не чула, що Ви прийшли. Я ще трохи затримаюсь. (*Піднімає папери Говардса, роздивляючись їх*) Я попередила місіс Говардс, що хочу завтра взяти вихідний, тому маю завершити всі справи сьогодні.

Алекс (*забирає у дівчини документи і кладе їх до решти, з командною інтонацією*): Звісно, працюй. (*Відвертається, підходить до комоду, наливає віскі*). Не була б моя дружина такою білоручкою, сама б наводила лад удома. (*Різко розвертається, ніби виправдовуючись*). Ні, Емілі, я нічого проти тебе не маю. Ти прекрасна дівчина. Просто хочеться частіше бачити вдома дружину, яка обіцяла бути з тобою і в горі, і в радості. (*Присідає на диван, мрійливо*). Хай не у твоїх обіймах, хай без обіцянок любові, хай вона буде заклопотана ходити по хаті, звинувачуючи тебе у всіх життєвих негараздах, та вона буде поруч… (*Дістає з-під дивана якісь папери і кладе їх до решти на столі, розчаровано*). Принаймні, тоді вона хоча б знала, куди зникають її речі, а не шукала злочинців за кожною завісою у будинку. (*Робить ковток віскі,*

ніби приходячи до тями). Прошу вибачити мене, що набридаю нудними недочасними розмовами...

Емілі (*витираючи пил у кімнаті, співчутливо*): Я Вас розумію, містере Говардсе. Можете не вибачатись.

Алекс (*починає переглядати листи, байдуже*): До речі, ти часом не знаєш, куди цього разу поїхала моя благовірна?

Емілі (*у роботі, байдуже*): Місіс Говардс сказала, що переночує у подруги, щоб Ви не чекали її до вечері.

Алекс (*кидає на стіл листи, здивовано*): До якої вечері?

Емілі (*зупиняється, упевнено*): Ваша дружина приготувала вечерю.

Алекс: Що? Це на неї абсолютно не схоже. (*Підхоплюється, ідучи в інший кінець вітальні*). Здається, останнього разу вона тримала ножа, коли різала весільного торта на нашому весіллі двадцять років тому. (*Мавпуючи дружину*). Та й того разу в неї це вийшло не дуже вправно... (*Сміючись*) Сусідський собака тоді наївся солодкого з підлоги... (*З жалем*) А торт був не з дешевих... А діти де?

Емілі (*швидко*): Ваш син Томас пішов на побачення, а донька Еліс у подруги готується до семестрових іспитів.

Алекс (*після паузи*): Емілі, я, напевне, щось пропустив? (*Потирає очі*). Десь упав метеорит і сталася страшезна мутація? (*Робить паузу, озирається*). Ні, напевне, це якийсь дурний жарт. Мене десь знімають? (*Ніби шукає приховану камеру*) Так?

Емілі (*з острахом*): Ви про що, містере Говардсе?

Алекс (*хапає келих, наливає нову порцію віскі, спиною до дівчини*): Емілі, мої рідні сьогодні роблять те, що не властиве їхній природі. Я тобі як науковець кажу: (*різко повертається*) це усе проти-при-род-но! (*Активно жестикулюючи*). Моя дружина – абсолютний нуль у господарстві. Вона скоріше заріже мене тим ножем, яким, за твоїми словами, приготувала мені сьогодні вечерю. (*Заго-*

роджує дорогу Емілі). Мій син Томас – нудний ботанік! Я кляну себе, що колись навчив його читати! Він скоріше заблукає поміж стелажами університетської бібліотеки, аніж знайде там собі дівчину. А ти говориш, що він пішов на побачення...

Емілі (*хоче вийти з кімнати*): Містере Говардсе...

Алекс (*зупиняючи рукою):* Ні, стривай. А моя донька Еліс? Та вона ж суща бестія. Лелека, який приніс її того дня, напевне, помилився дверима. У неї ж було кавалерів більше, ніж студентів на моїх лекціях. (*Бере пляшку, ставить на стіл, падає на диван, після паузи)* А повір мені, мої лекції намагаються не пропускати... А тут – о диво! (*Молитовно складає руки, іронічно*) Розкаяння святої грішниці! Пішла готуватись до іспитів!

Емілі (*чітко, тремтячим голосом*): Містере Говардсе, я просто переказую те, що мене просили передати, раптом Ви турбуватиметесь.

Алекс (*глибоко вдихнувши, заспокоюючись*): Звичайно, Емілі... (*Задивившись на телефон*). Мені хтось телефонував?

Емілі (*знову оживаючи*): Так, знаєте, це було неначе лихо. Телефон мовчав увесь вечір, а потім став розриватись за пів години до Вашого приходу. Я думала, що збожеволію: (*загинаючи пальці*) не встигав наговоритись хтось один, як за ним одразу телефонував наступний. Усі дзвінки записані на автовідповідач. (*Швидко змінюючи тему, трохи нервово*). Містере Говардсе, у мене ще вдосталь роботи. Я піду на кухню. Вам підігріти вечерю?

Алекс (*замисливишись*): Так. Якщо не важко.

Емілі: Аж нітрохи, містере Говардс.

Емілі виходить, Алекс, залишившись на самоті, дотягується до телефону та вмикає голосову пошту.

Ява друга

Жіночий голос: У Вас чотири нових повідомлення.

На авансцену до аптечного кіоску виходить Люсі, тримаючи в руці якийсь конверт та говорячи по мобільному телефону).

Люсі (*нервово*): Доброго вечора, це Люсі Тендерхарт, Ваша магістрантка. Вибачте, що я набридаю Вам так пізно після такого дня. Я з приводу нашого проекту. (*Робить паузу, озираючись*) Сподіваюсь, Ви погодитесь на мої корективи, які я Вам запропонувала. (*Кладе конверт на аптечний прилавок*) Дайте знати, якщо так. До побачення. (*Йде*).

Алекс (*у розмислах, повільно*): Набридлива молода особа. Така за кар'єру і горлянку перегризе. Хто далі? (*Натискає на кнопку автовідповідача*).

До кабінету Говардса виходить Клайв з папкою для паперів, говорячи по мобільному телефону.

Клайв (*заповзято, переконуючи*): Алексе, привіт, це Клайв. Я б хотів все-таки поглянути на твої останні результати дослідження. Мені здається, з того, що маю я, що там десь помилка. Якщо тобі не важко, зателефонуй і скажи, де мені знайти їх. (*Перевіряє, чи закриті двері до кабінету Алекса чи ні*). Я у лабораторії, тому телефонуй, коли захочеш. (*Йде*)

Алекс (*сміючись*): Клайве, друже, ти ж знаєш, що я навіть під прицілом автомату не скажу, де лишив свої нотатки. Ти ж сам казав, що я самозакоханий недооцінений мрійник про Нобелівську премію з манією переслідування. І тим паче, я ховав би їх від тебе, бо тебе, друже, я знаю ще зі шкільної лави…

До кабінету виходить Френсіс з букетом квітів, телефонує з мобільного.

Френсіс (*дипломатично, вибачаючись*): Алексе, це Френсіс Мак-Кінлі. Я розумію, що тобі багато чого не подобається у тому, як я веду спра-

ви. Але я все ще твій начальник. Я керівник, заручник обставин, зрозумій мене правильно. Мені слід поговорити з тобою з приводу нашої останньої розмови. Я розумію, що ми наговорили один одному зайвого, не подумавши. (*Дивиться на годинник на руці*). Я сьогодні не спатиму допізна: день народження у старшої доньки. Зателефонуй, коли зможеш. (*Йде*).

Алекс: Старий дурень… Він думає, що після того, що він мені наговорив, з урахуванням всього, що я про нього думаю, я йому візьму і просто так зателефоную? (*Махаючи рукою до телефону, ніби проводжаючи услід*). Святкуй день народження, поки святкується.

У медичному центрі з'являється Ненсі. Телефонує з робочого телефону.

Ненсі (*стурбовано*): Алексе, це Ненсі…

Алекс (*оживлюючись*): Ох, лікар дзвонить…

Ненсі (*нервово, з паузами*): Алексе, ти там? Візьми трубку…

Алекс (*демонстративно прибирає пляшку віскі на підлогу*): Знаю, Ненсі: (*мавпуючи*) алкоголь шкідливий для Вашого здоров'я…

Ненсі (*шукає однією рукою якісь ліки*): Добре, Алексе. Це з приводу твого обстеження. Не буду говорити на плівку. Я зараз до тебе виїжджаю. Буду хвилин за сорок… (*Знаходить ліки, кладе до сумки*) Дочекайся, це терміново… (*Квапливо йде*).

Алекс (*важко видихаючи*): Терміново… У твоєму розумінні, Ненсі, терміново – це або ж відправити в реанімацію, або провести розтин. Тож не поспішай. Я хочу ще насолодитись віскі, яке ти в мене забереш, як тільки переступиш поріг цього будинку. (*Відкидається на спинку дивана, робить довгий ковток віскі. Починає кашляти, хапається за груди. Важко встає*). Емілі… (*Тримається рукою за диван, хоче піти, але це важко вдається*). Емілі… (*Зачіпає зі столу всі папери*). Емілі… (*Хрипло*). Емі… (*Падає на підлогу*).

Ява третя

Емілі (*безтурботно заходить, витираючи фужер*): Кликали, містере Говардсе? (*Випускаючи з рук фужер*). О Господи... (*Підбігає*). Я... Я... (*Схиляється*). Що мені робити?... (*Випрямляється, хоче бігти до телефону*) Я зателефоную 911.

Алекс (*важко, крізь сопіння*): Дзвони... Ненсі... Ненсі... (*Показуючи рукою на диван*). Номер у записнику...

Емілі (*хапає записник, швидко відкриває його на потрібній сторінці, підбігає до телефону, істерично*): Місіс Грей? Це Емілі, гувернантка містера Говардса. Він упав і, здається, не дихає... Що мені робити? Чекати? Коли Ви будете? Через декілька хвилин? Добре... (*Кидається до Алекса*). Містере Говардсе... Вона скоро буде... (*З острахом, випрямляючись*). Містере Говардсе... (*Після паузи, торкає його ногою, той не реагує*) Здається, Вам уже байдуже...

Емілі упевнено підходить до комоду, відкриває першу скриньку, дістає звідти кольє, приміряє. До кімнати влітає Ненсі.

Ненсі (*у спину Емілі, здивовано*): Емілі, що Ви робите?

Емілі: (*здригається від несподіванки, ховає кольє в карман передника*) Я... Я шукаю аптечку...

Ненсі (*кидається до Алекса*): Добре, швидше неси її сюди.

Емілі: Я подивлюсь в іншому місці.

Ненсі (*знервовано*): Поквапся, Емілі.

Емілі приносить аптечку, Ненсі витрушує весь її вміст, швидко перебирає ліки. Емілі відходить до столу і, стоячи спиною до Ненсі, тихенько відкриває другу скриньку і починає вдягати на кожен палець по персню.

Ненсі (*не находячи шприц*): Та де ж він?..

Емілі (*з удаваною турботою*): Місіс Грей, він буде жити?.. Я так за нього хвилююся...

Алекс (*раптово відкриваючи очі, голосно*): Емілі...

Емілі здригається зі страху і обертається.

Алекс (*помічаючи Ненсі, торкається її обличчя*): Ненсі...

Ненсі (*опускаючи руку Алекса, піднімаючи рукав і готуючи вену для уколу*): Не хвилюйся, Алексе, все буде добре...

Ненсі вводить розчин, Алекс деякий час залишається при свідомості, потім його розбиває судома і він помирає.

Ненсі (*випускаючи з рук шприц*): Алексе! Алексе... (*Перевіряє пульс, у сльозах*)... Телефонуй 911... Я без медикаментів...

Емілі (*опускаючи руки, зі страхом*): Ви його вбили...

Завіса.

Ява четверта

З крісел на авансцені встають двоє і виходять перед завісою.

Чарльз (*констатуюче, чітко*): Річарде, позавчора ввечері, як ти знаєш, чи то сам помер, чи був убитий Алекс Говардс, професор хімії міського університету. (*Після паузи, замисливши*сь). Талановитий був хлопець, однак, самовпевнений. Легше назвати тих, хто не хотів укоротити йому віку і за успіхи, і за гострий язик.

Річард: Ти серйозно?

Чарльз (*проводячи пальцем вздовж залу, ніби шукаючи когось*): Повір мені, тих, хто хотів встромити якщо не ножа йому у спину, то бодай іржавого гвіздка в п'ятку, було немало.

Річард: Чарльзе, ми ж не можемо пересаджати за підозрою у вбивстві половину міста? Камер не вистачить. (*Після паузи, одночасно іронічно та серйозно*). Чи можемо? (*навмання тицяючи пальцем у зал*) З кого почнемо?

Чарльз: Почнемо з того, що потенційні вбивці можуть бути об'єднані у три кола (*умовно жестами ділить зал на три частини*): дім, колеги та студенти.

Річард (*допитливо*): Так з чого почнемо?

Чарльз (*загадково*): З чого б не почали, обов'язково натрапимо на щось дуже цікаве…

Річард (*прямуючи до виходу*): Тоді вперед. Я уже забув, як воно – навчатись в університеті.

Чарльз (*поспішно, зупиняючи*): Стривай з виїздами. У мене доволі багато інформації. (*Сідає у крісло, пропонує Річарду присісти поруч*). Та спочатку проаналізуємо, як професор провів свій останній день.

Ява п'ята

Медичний центр університету. Виходять Алекс та Ненсі. Алекс сідає на кушетку, застібуючи сорочку. Ненсі підходить до столу і, присівши, піднімає телефонну слухавку.

Ненсі (*сухо, з тривалими паузами*): Алло... Так... так... Вільна... Як Ви сказали?.. Записую... До побачення. Не хвилюйтесь, сім'я – це головне. (*Виписуючи рецепт*) Алексе, ось. Обов'язково придбай у нашій аптеці ці ліки. (*Протягує рецепт Алексу*). Вони мають значно послабити біль.

Алекс бере рецепт. У нього раптом спрацьовує мобільний телефон.

Алекс (*роздратовано*): Кляті телефони... Ніде спокою немає. (*Відвертаючись від Ненсі, холодно, з паузами*) Так... Так, містере Мак-Кінлі. Буду за декілька хвилин. Я у лікаря... (*Нервово*) Скоро буду... (*Кладе трубку, читає рецепт, здивовано*). Ненсі, що це, Magna Vita? Велике життя?

Ненсі (*байдуже*): Це нова серія твоїх ліків, трохи ефективніша за попередню.

Алекс (*роздумуючи про щось, одягаючи піджак*): А оця твоя хімія є у нашій аптеці? Я все одно лише там роблю виручку фармацевтичному бізнесу країни...

Ненсі (*не дивлячись на нього, заповнюючи картку*): Має бути обов'язково, Алексе. Таких, як ти, професорів, які не щадять власного серця, у нас багато. Доводиться турбуватись.

Алекс (*швидко*): До зустрічі, дякую за все. (*Йде*).

Ненсі (*повертаючись до дійсності*): І тобі... (*Дещо байдуже*). Передавай вітання дружині та дітям. Щойно я дізнаюсь результати твого обстеження – одразу ж зателефоную.

Ява шоста

До аптечного кіоску, витираючи сльози, підходить Дороті, наводить лад у медикаментах. За хвилину-другу до неї підходить Алекс.

Алекс (*турботливо*): Дороті, сонечко, чого ти плачеш? Якийсь хлопець розбив тобі серце?

Дороті (*витираючи сльози*): Не переймайтесь, містере Говардсе. Минеться. (*Вимушено посміхаючись*) Чим я можу допомогти?

Алекс (*серйозно*): Мені сьогодні картоплю-фрі та кока-колу...

Риється у записнику, знаходить і протягує їй рецепт.

Дороті (*читає рецепт, посміхаючись*): Це у Вас, містере Говардсе, розбите серце.

Алекс (*стукаючи себе по грудях*): Так, Дороті, сідає батарейка... Доводиться шукати, чим би ще її підживити.

Дороті (*шукаючи ліки*): Але ж Ви ще такий молодий...

Алекс (*роздивляючись людей, іронічно*): Дороті, я ще Кеннеді ховав, тож слово «молодість» у моєму випадку недоречне.

Дороті (*кладе на прилавок баночку з таблетками*): Ви мені завжди настрій піднімаєте.

Алекс (*не дивлячись, кидає у кишеню ліки*): Ага, а ти мені своєю хімією, моя наркотична добра фея... (*Відходить у бік, відкриває записник*).

Дороті (*по мобільному телефону, з паузами*): Алло... Привіт, так... Так... Здається, сьогодні саме той день... До зустрічі...

Алекс (*розвернувшись до Дороті, оптимістично*): Помирились? Я ж казав, усе буде добре!

Ява сьома

До аптечного кіоску швидко підходить Клайв.

Алекс (*швидко закриваючи записник і ховаючи його*): Доброго дня, Клайве!

Клайв (*іронічно*): Доброго дня, Алексе! Ще ходиш?

Алекс (*єхидно*): А ти все ще говориш?

Клайв: Я тебе теж радий бачити…

Алекс (*уїдливо*): Як там у нас справи з експериментом?

Клайв (*трохи роздратовано*): У нас? Алексе, ти ж нікого не допускаєш до матеріалів справи. Ми всі щось синтезуємо, щось рахуємо, але розрізнено. Може, нарешті зізнаєшся, над чим працювали увесь цей час? Здається, сьогодні закінчили?

Алекс (*холодно, з розрахунком*): Закінчили, але зізнаватись поки що зарано. (*З натяком*) Ти ж знаєш: покажеш найкращому другові неопубліковану ідею, і завтра Нобелівська премія у твого друга в руках, а ти… (*Тримає паузу*)

Клайв (*скривившись*): Господи, Алексе, ти параноїк…

Алекс (*постукуючи Клайва по плечу*): Краще так, ніж потім буду ненавидіти до кінця своїх днів… (*замисливши*сь) Чи кінця твоїх днів… Я вчора купив револьвер…

Клайв (*стурбовано*): Правда?

Алекс (*турнувши злегка у плече*): Шуткую… (*Витримавши паузу, серйозно)* Позавчора…

Клайв (*сміючись*): Ти ідіот.

Алекс (*збирається іти*): Не менший за тебе…

Клайв (*зупиняючи Алекса*): До речі, наш декан тебе розшукував.

Алекс (*замислюється*): Декан? Я думав, таких, як він, перестріляли в далеких тридцятих на вулицях Чикаго…

Клайв (*з подивом*): А що не так?

Алекс (*з посмішкою*): Якщо я і тобі це розкажу, тоді застрелять і мене, і тебе. *(Указуючи пальцем у стелю)* Терпіння – то є чеснота, Клайве. Скоро сам дізнаєшся.

Ява восьма

Алекс робить рішучий крок у напрямку кабінету, хоче відкрити двері, аж раптом його окликають і він зупиняється, до нього з протилежного кінця сцени вибігає Френсіс.

Френсіс (*віддихуючись*): Алексе... Зачекай трохи... Ти навмисне оминув мій кабінет?

Алекс (*байдуже*): Вибачте, мій внутрішній GPS-навігатор одразу зависає, коли я прошу його прокласти маршрут до кабінету улюбленого декана.

Френсіс: Алексе, нам треба поговорити.

Алекс (*розводить руками*): Будь ласка.

Френсіс (*настіливо, дивлячись на Клайва*): Алексе...

Алекс: Добре... Клайве, можеш сходити, випити... ну, скажімо, молочного шейку за рахунок декана Мак-Кінлі?

Клайв: Не дурний, зрозумів. Поклич, як стану потрібний. (*Йде*).

Алекс (*холодно*): Починайте.

Френсіс (*робить крок у напрямку дверей*): Може, поговоримо у тебе в кабінеті?

Алекс: (*заступає йому вхід*): Я випросив у Президента університету окремий кабінет, щоб хоч десь побути наодинці, подалі від цього гадючника, яким Ви, пане декане, так уміло керуєте.

Френсіс: Гадючника?

Алекс (*показуючи жестами гру на сопілці*): Так, а Ви, як факір, граєте на сопілці, і окремі змії так гарно витанцьовують, що аж серце сльозами обливається від їхніх танців.

Френсіс: Облиш свою іронію!

Алекс (*супроводжує жестами розповідь, щоб у коридорі чули їхню розмову*): А що мені залишається? Тут працюєш, як кінь на весіллі, тягнеш усіх і вся, а начальник тихенько відмиває гроші. Більше того, посеред білого дня бере хабарі. І це в країні, яка на весь світ кричить про боротьбу з корупцією! Не підкажете, що буде з таким начальником, коли про його подвиги дізнаються поза цим коридором?

Френсіс (*прихиляючись, холодно, пошепки*): Ти мене шантажуєш?

Алекс (*зі смішком*): Ні, що мені від Вас? Розуму не додасться, Ваших грошей я не хочу. (*Серйозно*) Я попереджаю: пакуйте речі…

Френсіс (*голосно*): Хочеш мою посаду? Так і скажи… Виродку…

Алекс: Нащо мені Ваш електричний стілець? Уярмити своє життя бюрократією я завжди встигну…

Френсіс (*знову тихо, озираючись*): Тоді зупинись… Інакше…

Алекс (*голосно*): Ви мені погрожуєте? (*Нахиляється до вуха декана, тихо*) Мені здається, що так. Вам у такому разі краще спакувати зі стін усі дипломи до кінця тижня.

Френсіс (*крізь зуби*): Зупинись. Інакше не відомо, що з тобою трапиться завтра…

Френсіс загороджує рукою вихід Алексу, притискаючи до стіни.

Алекс (*іронічно*): Сподіваюся, завтра я точно не стану матір'ю. А за усе інше я спокійний (*серйозно*). Копії документів про Вас я передав надійним людям, які їх надішлють за вказаною адресою, якщо найближчим часом зі мною щось трапиться. (*Збиває руку, звільняючи собі прохід*). Ми все з'ясували. Мені треба приступати до роботи.

Френсіс (*відходячи*): Ти блефуєш… Я тебе тримаю лише тому, що ти гарний фахівець, хоч і порядна сволота, Алексе. (*Смакуючи кожне слово*) Самовпевнена, егоїстична, самозакохана сволота…

Алекс (*стоїть у відімкнених, але закритих дверях, слухає, не обертаючись*): Виходить, ми аж занадто схожі, бо я те саме думав про Вас. До побачення.

Мак-Кінлі хоче ще щось сказати, швидко наближається, та Алекс закриває двері перед носом у декана.

Ява дев'ята

Алекс заходить, зупиняється навпроти копіювального апарату, замислюючись на хвилину.

Алекс (*розчаровано*): Щось неладне робиться з головою... Забув учора похапцем вимкнути цей клятий ксерокс...

Вимикає і опускає кришку машини; виймає блокнот та папери з портфелю і недбало кидає на купу інших матеріалів на столі. Потім важко всідається у крісло, відхиливши назад голову і втомлено закривши очі руками.

Кларк (*стукаючи, у напівпрочинені двері*): Містере Говардсе, можна?

Алекс: Господи... Кого там ще нечиста принесла?

Кларк (*упевнено*): Це я, Кларк.

Алекс (*пом'якшуючись*): А, Кларку, ти? Заходь... Присядь, будь ласка... Як просувається справа з побудовою останньої моделі хімічної реакції?

Кларк (*присівши, озираючись*): Усе майже готове, просто Ви, напевне, забули дати мені останній аркуш з Ваших записів. Здається, без нього модель не буде діяти.

Алекс: Ти знаєш, можливо... Я щось став багато чого забувати останнім часом... Напевне, це через ліки... (*Дістає ліки з кишені піджака, ставить на стіл, передивляючись папери на столі*). Зараз... він, здається, має бути десь тут... (*Привстає, уважно дивлячись на шафу*) Хоча, ти знаєш, він може бути у шафі, у купі тих звітів, що я разом з іншою писаниною відносив деканові. Зараз гляну... (*Дорогою до шафи зупиняється*) Тільки зачиню це вікно, бо щось мені дме... (*Зачиняє вікно, обтрушуючи від пилюки руки*) Так краще... (*Кладе руку на ручку дверей шафи, збирається відмикати, але зупиняється*)

Кларк (*схилившись над столом, дивиться на якісь нотатки*): А це часом, не він? На столі... Ви, напевне, його не помітили...

Алекс (*різко обернувшись*): Де? (*Підходить до столу, роздивляється аркуш*) А й справді. Стаю неуважним... (*Недбало кидає на стіл і сідає у крісло*) Кларку, бери, дороби модель. Як матимеш результат, зателефонуй одразу.

Ява десята

Без стуку нахабно входить Еліс і сідає на диванчик навпроти.

Еліс (*зухвало*): Привіт, татку. Мені потрібна твоя допомога.

Алекс (*прискіпливо подивившись на доньку, стукаючи пальцями по столу*): Кларку, зачекай, будь ласка, назовні…

Кларк (*швидко підіймається, збирається йти):* Так, звичайно.

Еліс (*різко встає і перегороджує йому вхід*): Ні, Кларку, не йди, я швидко. І ви знову продовжите свою нудну хімічну писанину.

Кларк сідає назад, опустивши голову, ніби не присутній при розмові.

Еліс (*набирає повітря, лагідно*): Батьку…

Алекс (*холодно*): Еліс, чому ти ніколи не говориш прямо: «Тату, мені знову потрібні гроші!». А натомість починаєш (мавпуючи): «Тату, мені потрібна твоя допомога…».

Еліс: Добре. (*Звівши руки догори, прохаючи*) Тату, мені потрібна твоя матеріальна допомога.

Алекс (*повчальним тоном*): Що знову? Треба оплатити візит до лікаря? Чи заплатити за вечерю замість чергового кавалера, який не в силах знайти собі роботу? (*Відвертається у кріслі від доньки*) Еліс, я втомився постійно бути донором твого позбавленого сенсу життя…

Еліс (*мовчки дивиться на профіль батька, з розчаруванням*): Не варто… Забудь… (*Розвертається, біля виходу через плече*) Мати завжди була права…

Алекс (*стрімко повертається*): Ти про що? (*Голосно, гнівно*) Стривай, дівчино! Почала, так закінчуй! (*Встає, спираючись на руки об стіл*).

Еліс (*злісно*): Мати завжди була права, коли говорила, що ти самозакоханий кар'єрист, який не здатний забезпечити родину і навіть дружину не ладен тримати закоханою у себе, що їй доводиться шукати турботи і ласки на стороні...

Алекс: Господи... Що ти таке кажеш? Я ж твій батько...

Еліс: Була б я рада мати іншого...

Алекс хапається за серце, декілька папок з шумом падають на підлогу, Кларк привстає, уважно дивиться на реакцію Еліс.

Еліс (*обертаючись на звук удару папок об підлогу*): Батьку... (*Кидаючись до Алекса*) Господи... (*Допомагає пройти від столу до дивану*) Тримайся... Кларку, чого сидиш? Принеси швидше води... (*Кларк вибігає. Еліс роздивляється навколо*) Тату, де твої таблетки? Господи, де у тебе ліки і той клятий шприц...

Алекс показує на стіл і непритомніє. Еліс кидається шукати аптечку, перериваючи папери і книжки. Через хвилину-другу підбігає до батька зі шприцом, проте він відкриває очі раніше, ніж вона робить ін'єкцію.

Алекс (*ковтаючи повітря*): Господи, Еліс... Води... До чого ти мене доводиш...

Еліс (*стурбовано*): Зараз, батьку, Кларк уже побіг по воду.

Вбігає Кларк, тримаючи пластиковий стаканчик з водою.

Кларк (*схилившись над Алексом, збираючись напоїти*): Ось вода, містере Говардсе, випийте.

Алекс: Та відійдіть же ви! Я ж не мертвий... Дайте мені повітря... (*Важко встаючи, забирає стаканчик з водою і, шаркаючи, йде до столу*) Я ще можу сам дійти до ліків і ковтнути цю гидоту. (*Стає*

спиною до дітей і випиває). Так... З мене на сьогодні досить. Приїхав попрацювати називається... (*Прямуючи до дверей*) Треба відпочити, допоки мене ще може звідси відвезти власне авто, а не міський катафалк.

Кларк (*протягуючи руку*): Може, Вам допомогти?

Еліс (*кладучи руку на плече*): Тату, потрібна допомога?

Алекс (*відсторонюючись*): Дякую, доню, допомогла: робочий день скоротила... Сам доберуся.

Виходить і чекає за дверима. Кларк уважно дивиться на Еліс.

Еліс (*посміхається, дзвінко*): Чого дивишся, хлопчику? По воду бігаєш швидко. Дякую, що врятував моє забезпечене майбутнє від передчасної смерті. (*Обіймає*).

Алекс (*з-за порогу, менторським тоном*): Еліс, припини зваблювати чи не єдиного мого талановитого аспіранта. Він мені ще потрібен. Тож хай краще думає, як обробити результати дослідження, а не як обробити тебе...

Еліс (*дивлячись в очі Кларку, хитро):* Так, татусю... (*Кларку, цілуючи в щоку*) До зустрічі.

Алекс (*нетерпляче*): Кларку, ти йдеш?

Кларк (*озираючись*): Так, тільки заберу свої речі...

Забирає зі столу свої теки з паперами, прикриває дверцята шафи і виходить.

Ява одинадцята

Вітальня Говардса. Алекс заходить до кімнати, недбало кидає портфель на диван і сідає за рояль. Починає грати ліричну мелодію. Згодом позаду нього з'являється Хелен з келихом у руці і кладе йому руку на плече.

Хелен (*замріяно*): Ти давно не грав... Я уже і забула, як можуть звучати ці дрова посеред нашої вітальні... Так ніжно... (*Відсторонюючись, холодно*) Явно не про мене думав, поки грав.

Алекс (*ніжно*): Знаєш, люба, якби я хотів зіграти твою партію у моєму житті, вона звучала б приблизно так.

Алекс грає початкові акорди «Похоронного маршу...» Фридеріка Шопена; обриває гру і єхидним поглядом міряє реакцію дружини.

Хелен (*із запалом*): Ха!.. Я чомусь так і думала. Знаєш, Алексе, те ж саме я могла б зіграти і тобі у відповідь. Ти загубив моє життя, коли взяв за руку від мого батька біля вінця роки назад...

Алекс (*розчаровано*): Тоді ти вважала це святом...

Хелен (*лагідно, згадуючи*): Тоді я кохала тебе, бовдуре. (*Холодно*). А ти кохав, на жаль, не мене. Окрім мене, у твоєму житті було ще дві коханки: твоя наука (*нервово жестикулюючи*) і ця нікчемна Нансі, яка до цього часу ніяк не покине нашого життя.

Алекс (*різко підводячись, забираючи силою бокал з мартіні*): Хелен, припини... Ти знову напилася. І я знаю, до чого може привести ця розмова.

Хелен (*вириваючи бокал*): Правда очі коле? Ти так прагнув стати доктором, що одружився на мені... (*Іронічно*) Хоча, ні. Радше на моєму батькові, який зробив з тебе людину. А я була таким-собі приємним додатком до твоїх хімічних розрахунків... (*Сміючись, істерично*) Прорахувався, мій любий! Кохання – це не вічна хімічна реакція. Воно

скінчилось одразу, коли я зрозуміла, що не зможу замінити у твоєму серці (*мавпуючи*) тієї ясноокої Ненсі, з якою ти крутив роман ще в університеті. Тобі були байдужими наші діти, а потім і я стала абсолютно чужою… (*Залпом випиває мартіні*) Тож пробачай, що шукаю щастя на стороні, там, де мені його можуть дати…

Алекс (*крізь зуби*): Замовкни, Хелен, я тебе прошу…

Хелен (*крізь сльози, хитаючи головою*): Ти постійно закриваєш мені рота. Та я не телевізор, який можна вимкнути, коли він набридає.

Алекс (*не зводячи очей*): Саме про це я жалкував з першого дня нашого подружнього життя. Ти була самою маркізою янголів до одруження, а потім стала справжнім вершником Апокаліпсису! (*Починає поступово накалятись*) Щовечора сварки, ти чимось незадоволена: то скаржишся, що я мало заробляю, то критикуєш, що днюю і ночую на роботі. А сама хоча б раз приготувала вечерю, а не замовила її у якомусь дешевому ресторані! Думала, я не знаю? А хто, по-твоєму, оплачував усі ті рахунки? (*Підбігає до неї, обіймає, хоч та і пручається, коли вона заспокоюється, продовжує лагідно*) Господи, Хелен, ти ж знаєш, що я тебе любив… Чому ти так усе знищила?..

Хелен (*у сльозах, не вириваючись з обіймів, холодно*): Будь ти проклятий, Алексе. Я уже не дочекаюсь, коли твоє прогниле серце зупиниться і я стану вільною вдовою, яка на твоїх грошах знайде собі справжнє щастя.

Алекс (*змушує дивитись собі у очі*): Марно сподіваєшся, люба… Ця батарейка ще працює… (*Кладучи руку на серце*)

Хелен (*кладе руку поверх чоловікової*): Судячи зі слів твоєї доньки, вже не так справно… (*Виривається, забирає бокал і йде*) Бувай…

Ява дванадцята

Алекс сідає на диван, закриваючи обличчя руками. Входить син Томас, у нього в руках якісь папери.

Томас (*проводжаючи поглядом матір*): Тату, ви знову посварились?

Алекс (*роздратовано*): Доволі логічний висновок. Як ти до цього дійшов? (*Іронічно*) Індукція чи дедукція?

Томас (*ображено*): Тату... (*Після паузи, заспокійливим тоном*) Може, тобі потрібна порада...

Алекс (*насміхаючись, міряючи поглядом сина*): Порада? Від хлопця, який скоріше за все одружиться на книжці, аніж на реальній дівчині? Припини, Томасе... (*Відвертається*) Хоч ти не діставай мене сьогодні... (*Жестом піднятої руки відсилає сина*) Іди краще дочитай, допиши чи що ти там робив...

Томас (*розчаровано*): Ти завжди ставився до мене з презирством... Навіть тоді, коли сам був вартий того, щоб тебе пожаліли. (*Підходить ближче, кладе руку на плече Алексу*) Не відвертайся від мене, батьку. Залишишся сам-один у світі, який іде проти тебе...

Алекс скидає його руку з плеча. Томас хитає головою, розриває папери та іде з кімнати.

Алекс (*ударяє долонями об коліна, іронічно*): З ким я ще сьогодні не побив горщики? Треба подивитись у записник... Ставитиму хрестики навпроти прізвищ... (*Риючись у сумці*) Чорт... А де мій записник? (*Зупиняється, замислюється*) Напевне, забув на роботі... Треба повернутись... (*Піднімається та йде)*

Ява тринадцята

Алекс підходить до кабінету. Біля дверей стоїть Люсі, одною рукою тримаючи папку з документами, іншою, у якій затиснутий конверт, перевіряє двері: закриті чи відкриті вони.

Алекс (*тихо, двома пальцями намагаючись узяти конверт*): Це мені лист?

Люсі (*перелякано, висмикуючи конверт*): А? (*З полегшенням*) Господи, містере Говардсе. Ви мене налякали. Ні, це батькам…

Алекс (*відходячи в сторону, прискіпливо роздивляючись*) Що Ви робите біля мого кабінету так пізно, Люсі?

Люсі (*ілюструючи руками*): Я думала, Ви там. Стукала, стукала, думала, штовхну на всякий випадок, перед тим, як остаточно піти.

Алекс (*притуляє вухо до дверей*): І як, Вам хтось відповів? Може, я теж постукаю? (*Стукає*).

Люсі (*штовхає двері, вони відчиняються*): Здається, двері відчинені…

Алекс (*з подивом*): Дивно… Я їх сам замикав… Клята голова. Став багато чого забувати.

Заходять. Алекс підбирає речі з підлоги, сідає за стіл. Люсі сідає на стілець навпроти.

Алекс (*холодно*): Що Ви хотіли, Люсі?

Люсі (*прохаючи*): Професоре, я з приводу мого магістерського дослідження. Я розумію, що часу в мене залишилось обмаль… Робота ще не готова. Ваші зауваження такі слушні. (*Інтригуючи*) Може, ми можемо якось це владнати?..

Алекс (*відкидаючись у кріслі*): Продовжуйте…

Люсі (*нерішуче*): Якщо, звісно, Ви не проти, то ми б могли допомогти один одному… Я знаю, які проблеми у Вас з дружиною. Це природно, що дорослий чоловік захоче помститися за усі ці зради…

Алекс (*упевнено, встаючи*): Ви праві, Люсі. (*Підходячи до Люсі*) Думаю, у цьому нам допоможе довгий, пристрасний, такий бажаний нами обома…

Люсі (*важко дихаючи*): Так…

Алекс (*нахиляючись над вухом, ніжно*): Такий шалений, нічний… (*Різко, суворо*) огляд усієї літератури, яку б Ви мали прочитати на цей день. (*Випрямляючись*) Сподіваюсь, Люсі, Ви мене розумієте так само, як і я Вас?

Люсі (*поправляючи на собі одяг, з презирством*): Який же Ви…

Алекс (*ідучи до виходу, байдуже*): Самозакоханий? Я цю характеристику сьогодні чув стільки разів, що ладен написати її у себе на футболці, аби лише люди не відкривали даремно рота. (*Стоячи у дверях, запрошуючи вийти*) До побачення, Люсі. Думаю, зараз я не забуду замкнути кабінет.

Ідуть. Завіса.

Ява чотирнадцята

Чарльз (*виходячи в центр*): А далі, Річарде, ти знаєш: він прийшов додому, прослухав усі повідомлення і помер.

Річард (*зацікавлено, стоячи поруч*): Звідки у тебе така інформація про його день?

Чарльз: Містер Говардс вів щоденник.

Річард: Він так детально описав увесь свій день за той час, поки їхав додому, де на нього чекала смерть? (*Хитаючи головою*) Щось мало вірується.

Чарльз: Звичайно, ні. Містер Говардс записував спогади на диктофон, тож усе можна відтворити майже у режимі реального часу. Інколи можна навіть почути уривки розмов, які професор записував.

Річард: Дивний був чоловік...

Чарльз: Дивний – це не те слово.

Річард (*міряючи зал поглядом*): Виходить, що на кінець дня майже кожен мав причину кинути у нього камінь?

Чарльз: Приблизно так.

Річард (*іронічно і захоплено одночасно*): Це треба мати неабиякий талант, щоб за день проти себе налаштувати стількох людей!

Чарльз: Іноді достатньо випадковості.

Річард: Ти зараз про що?

Чарльз: У всій цій історії одного дня є багато питань, які не дають мені спокою.

Річард: Які питання?

Чарльз (*починає ходити туди-сюди*): У дитинстві ми жили на одній вулиці разом з Алексом Говардсом. Разом ганяли на велосипедах від дорослих, піддивлялись за сусідськими дівчатами…

Річард: Он звідки у тебе такий хист детектива…

Чарльз (*зупиняється*): Напевне. Так от він десь зо два місяці тому звернувся до мене по допомогу. У нього були якісь дивні передчуття. Я, звичайно, йому не відмовив. Тим паче, окрім дружби, Алекс запропонував і порядну суму грошей.

Річард: І що ти з'ясував?

Чарльз (*дістає фотографії, протягує Річарду*): Ось, переглянь усі ці світлини і послухай те, що, на мою думку, зв'язує всіх цих людей, які на них зображені.

Річард (*з нетерпінням хватаючи*): Почнемо знайомитись з чужою «брудною білизною»?

Чарльз: Хоча Алекс Говард був доволі скупий зі своєю дружиною, проте за продаж патенту на свою останню розробку від швейцарської фармацевтичної компанії отримав чималу суму грошей. Саме з неї він утримував свою горе-родину. У разі смерті Алекса це був би доволі ласий спадок, який би міг розрадити убиту горем удову… (*Сідають назад у крісла*).

KALTOSTAT
KALTOSTAT

Дія II

АЛХІМІЯ ДОЛІ

Ява перша

Вітальня Говардсів. На дивані, закинувши ноги, сидить Хелена, на столі запалений нічник.

Хелен (*романтично, дивлячись в одну точку в залі*): Ти знаєш, усі ці роки я завжди знала, що найбільша втіха моєму серцю завжди поруч. З того дня, коли я поглянула на тебе з-під вінця, а ти стояв такий усміхнений, оптимістичний і готовий нести мене на руках за три світи… З того самого дня я зрозуміла, що моє життя не буде одноманітним та сумним… (*Повертає голову убік*) Дякую тобі, що всі ці роки ти поруч, що ти піклуєшся про мене…

Клайв (*виходячи, закохано*): Не дякуй… (*Протягує їй келих, сідає поруч*) Ти ж знаєш, що я роблю це, бо люблю тебе. Тоді, коли ти казала «так» моєму кращому другові, я стояв біля нього як свідок… Твій благовірний зараз у черговому відрядженні, куди його погнали власні амбіції. Тому у нас із тобою є принаймні одна чарівна ніч…

Еліс (*раптово вриваючись, різко зупиняється*): О Господи… (*Відвертаючись, задкує в інший бік*) Вибачте… Я, напевне, дуже невчасно…

Хелен (*відштовхує від себе Клайва, холодно*): Господи, Еліс… Та проходь уже…(*Поправляючи зачіску*) Ти ж мала бути у свого хлопця…

Еліс (*розвернувшись, єхидно*): А ти, здається, мала б бути у своєї подруги.

Хелен (*усміхнувшись, до Клайва*): Уся в матір. (*Повертається, стукає долонею по дивану, посуваючи Клайва. Продовжує лагідно*) Іди сюди, доню. Сядь поруч. Те що ти бачиш…

Еліс (*присідаючи між ними, швидко*): Я розумію, це не те, про що я подумала. Я ж не дурна, мамо.

Хелен: Ні, це якраз саме те, про що ти подумала. Ми з Клайвом уже давно разом. І я ні про що не шкодую. (*Еліс відкидається у подиві на спинку дивана, Хелен продовжує, виправдовуючись*) А ти думала, хто дає тобі гроші на покриття усіх твоїх інтрижок, коли батько каже рішуче «ні»? Звичайно, Клайв…

Еліс (*уїдливо*): А я думала, ти справді виграєш їх в лотерею, мамо… (*Тицяючи собі у голову*) Я здогадувалась, що у тебе є хтось, я ж не настільки тупа. Ти ж сама навчила мене не ставити зайвих запитань. (*Різко встає*) Якщо це все, про що ти хотіла поговорити, то я піду?

Хелен (*благаючи*): Еліс, сядь. (*Повертаючись до Клайва*) Думаю, прийшов час про все поговорити. Клайве…

Клайв (*знизу дивлячись на Еліс, урочисто*): Ми з твоєю матір'ю збираємось одружитись.

Еліс (*стукаючи Клайва по плечу*) Хай благословить вас Бог. (*Учасливо*) Розлучайся на здоров'я і живи собі у щасті, люба матусю.

Хелен (*скидаючи її руку, неврівноважено*): Ти що, дурна, Еліс? Яке розлучення? У нас із твоїм батьком шлюбний контракт. У разі його порушення я піду світ за очі без центу за душею!

Еліс (*розводячи руками, сміючись*): Що ти пропонуєш? Убити батька?… (*Хелен дивиться на Клайва, Еліс після паузи, повільно сідаючи на диван*) Ви що, серйозно?

Клайв (*сухо*): Останнім часом Алекса стало частіше турбувати серце. Інколи він навіть ладен втратити свідомість.

Хелен (*гнівно*): О, так. Він зачастив з медичним обстеженням до цієї Ненсі. Боїться за своє життя, паскудник…

Клайв: Сьогодні-завтра серце може не витримати. І тоді…

Хелен (*випиває*): Краще б уже сьогодні… (*Кладе руку доньці на щоку*) Тоді, люба, нам треба поквапитись і дізнатись номер його банківського рахунку та пін-код, аби отримати доступ до грошей до того, як твій батько надумає заповісти всю суму якомусь благодійному фондові. Гроші, які сплачуватимуть за твоє життя і надалі…

Еліс (*замислено*): І що ви пропонуєте?

Клайв (*встає, іде і стає позаду дивана*): За якийсь час Алекс має закінчити розробку проекту, який він назвав «Життя». Це нова біохімічна формула. Ми поки що проводимо розрізнені тести, цілісну картину бачить лише він один. Документи по цій справі він зберігає у банку до часу, коли буде готовий оголосити результати. Ключ, код, номер рахунку – все це у тому записнику, який він постійно носить із собою і замикає у сейфі, навіть коли вдома.

Хелен (*байдуже*): Клайв зможе контролювати Алекса до того моменту, поки проект не буде на стадії завершення. Коли ж усе буде готове, він дасть знати, що результати зібрані в одному місці.

Клайв (*обпирається об спинку дивана, опиняючись між Хелен та Еліс*): У банківському сховищі Алекса. Залишиться лише знайти записи в його блокноті.

Хелен (*беручи руки Еліс до своїх рук*): Ця місія лягає на тебе, доню. Мене він настільки близько до себе не підпускає.

Еліс (*вивільняючи руки*): І як, скажіть мені, я доберусь до цього щоденника?

Клайв: Удень він постійно з ним, де б не був: удома, на роботі, у лікарні…

Хелен: Треба скористатись тим, що батько останнім часом навіть після найменшого сімейного скандалу може зазнати серцевого нападу. Варто вибрати день, коли ми завдамо нищівного удару по його нервах… Я і так щодня йому не даю спокійно заснути…

Клайв (*проходжаючись взаду*): У потрібний день я натравлю на нього нашого декана, з яким Алекс уже давно побив горщики. Трохи сам порозхитую його нервову рівновагу, а коли він уже буде готовий – твій вихід, Еліс… (*Зупиняється напроти дівчини*) Тобі треба просто бути собою і вести себе так само, як і завжди.

Еліс: Стривайте, а як я доберусь до щоденника?

Клайв: Я влаштую все так, щоб отруту з твого жала він прийняв у себе у кабінеті, без зайвих свідків. Подбаю також, щоб він не прийняв своїх ліків до скандалу із тобою.

Хелен: Коли трапиться серцевий напад, у тебе буде декілька хвилин, аби зробити вигляд, що шукаєш шприц із ліками. Він їх носить поруч із записником. Потягни час. Знайди потрібну інформацію, а потім можеш зробити укол…

Еліс (*стурбовано*): А раптом я не встигну?

Хелен: Не встигнеш що?

Еліс: Не встигну зробити укол?

Хелен (*відсторонено*): Ну що ж, тоді ти випередиш наші плани. (*Кладе руку на плече доньці*) Не бійся, у його смерті тебе ніхто не звинуватить. Ти ж його донька, ти намагатимешся його врятувати. Просто не встигнеш: ти ж не медик…

Еліс: А раптом встигну?

Хелен (*встаючи*): Тоді все інше я беру на себе. Якщо він виживе, усі номери рахунків нам не допоможуть. Вдома я приготую для нього сюрприз. (*Підходить до комоду і піднімає на світло пляшку з віскі*) Ти ж знаєш, як твій батько полюбляє з горя заспокоїти серце своїм улюбленим віскі.

Клайв (*підходячи до Хелен*): Ми з не даремно працюємо у хімічній лабораторії, тому знаємо, що

окремі елементи краще з алкоголем не змішувати. Я уже віддав твоїй матері декілька капсул з розчином.

Хелен (*ставить пляшку на місце*): Треба, аби того вечора, коли він повернеться, нас нікого не було вдома. Знаючи Алекса, він з радості сяде на диван і стане перевіряти пошту чи переглядатиме газети, попиваючи віскі. (*Обіймаючи Клайва*) Те віскі, яке я йому залишу…

Клайв (*усміхаючись*): Смерть настане раптово. За всіма показниками – серцевий напад. (*Поцілувавши Хелен*) Осатаній у його житті.

Еліс (*закриває голову руками*): Це божевілля… Ні…

Хелен (*командуючи*): Еліс, заспокойся…

Еліс (*встає*): Ні… ні… я не можу…

Клайв: Вам треба все обговорити. Я піду (*Цілує Хелен, іде*)

Хелен (*всаджуючи Еліс на диван*): Еліс, доню, подивись на мене. Я – твоя мати. Я завжди була на твоєму боці, що б ти не робила. Цього разу я прошу тебе про таку ж підтримку і довіру.

Еліс (*крізь сльози*): Але ж він мій батько…

Хелен: Еліс… (*Видихаючи, бере обличчя Еліс у долоні*) Він – не твій батько. Твій батько – Клайв… Коли я виходила заміж за Алекса, то вже була вагітна від його кращого друга. Звичайно, я обдурила його. (*На заперечне хитання головою доньки говорить голосніше, суворіше*) Подивись у дзеркало, ви ж різні, як день і ніч. Ти думаєш, чого б це Клайв так опікувався тобою? І знаєш, Алекс із часом став здогадуватися про щось… Під час останньої суперечки він заявив, що уже потурбувався, аби у його заповіті не було ні мого, ні твого імені…

Еліс (*приходячи до тями*): Що? Що ти таке кажеш?

Хелен (*жалісно*): Правду… Гірку правду, доню. (*Твердо*) Тому якщо хочеш мати нормальне майбутнє, а не вийти на панель, то зробиш усе, що для цього знадобиться. (*Еліс встає і йде, услід*) І подбай, щоб ніхто не здогадався про його щоденник після того, як ти його випотрошиш…

Еліс на порозі розминається з Емілі, штовхаючи її плечем і, не вибачаючись, виходить.

Ява друга

Емілі (*озираючись услід Еліс*): Доброго вечора, місіс Говардс.

Хелен (*байдуже*): Доброго вечора, Емілі. (*Зупинившись, роздивившись Емілі, утаємничено*) Ходи-но сюди, дитино... (*Запрошує сісти поруч*) У мене є до тебе розмова...

Емілі (*ламаючи руки, винувато*): Якщо Ви з приводу тих двох розбитих учора кришталевих келихів, то я готова навіть відпрацювати за них зайвий день, місіс Говардс.

Хелен (*махаючи рукою*): Забудь про них, Емілі. Це дрібниці у порівнянні з нашим життям. (*Наливає два бокали*) Хочеш випити? Пригощайся...

Емілі (*відсторонюючись*): Ні, дякую місіс Говардс.

Хелен (*заохотливо*): Сміливіше, коли ще я тобі запропоную посидіти разом зі мною?

Емілі бере бокал і сідає поруч, не зводячи очей з кольє на шиї Хелен.

Хелен (*помічаючи, кладе руку на кольє, заманливо*): Емілі, тобі подобається моє кольє?

Емілі (*захоплено*): Так, місіс Говардс. Воно чудове. Містер Говардс, напевне, Вас безумно кохає, якщо знайшов таку чарівну річ для Вас.

Хелен (*холодно, відвертаючись*): Можливо... Проте воно може стати твоїм... Хочеш, будеш носити, захочеш – комусь продаси... Грошей від нього достатньо буде. Принаймні, з голоду не вмреш у разі безробіття...

Емілі (*розгублено*): Що Ви маєте на увазі?

Хелен (*різко розвертається, швидко*): Воно буде твоїм усього лише за один телефонний дзвінок. Точніше, за його удаваність.

Емілі: Який телефонний дзвінок?

Хелен (*ставить бокал на стіл, оперши голову об руку*): Розумієш, золотко, мій чоловік мене зраджує. (*Підводить заплакані очі*) Хто б міг подумати, правда? І з ким? З його лікаркою, у яку він був закоханий ще до нашого з ним першого знайомства... (*Затуляє обличчя руками*) Господи...

Емілі (*легко обіймаючи її*): Не плачте, місіс Говардс…

Хелен (*звільняється від обіймів, витираючи сльози*): О, дитя… Мені здається, що вона труїть його, а він, дурний, нічого цього не помічає. Ти, напевне, помітила, що останнім часом у мого чоловіка болить серце?

Емілі (*з жалем*): Так, я бачила, що йому інколи ставало погано.

Хелен (*зі злістю*): Раптом на твоїх очах у нього трапиться напад, я більше ніж переконана, що він буде благати потелефонувати цій Ненсі Грей. Вона одразу примчить і спробує увести йому якусь рідину, схожу на ліки. (*Раптово хапає Емілі за руки*) Однак, повір мені, ліками там і не пахне. Тому благаю, раптом таке трапиться, то на прохання мого чоловіка зателефонуй по цьому номеру. (*Швидко записує на серветці олівцем номер*) Говори так, ніби, спілкуватимешся з Ненсі Грей, щоб не викликати підозр у мого чоловіка. (*Силоміць укладає в руки Емілі серветку з номером*) Коли ж закінчиш, можеш узяти кольє з он тієї скриньки на столі.

Емілі (*роздивляючись номер):* А як же містер Говардс?

Хелен (*переконливо*): Не хвилюйся, з ним нічого не трапиться. Я думаю, що ці напади – наслідок дії її так званих ліків. Він поспить якийсь час і прийде до тями. Нам треба лише не допустити до нього цю місіс Грей. (*Суворо*) Тобі все зрозуміло?

Емілі (*відсторонюючись*): Так… Але…

Хелен (*командним тоном*): Ніяких «але», Емілі… Ніхто про це не має знати, зрозуміла?

Емілі (*на мить замисливши*сь): Звичайно, місіс Говардс. Я Вас розумію як дружину і як мати… Я допоможу…

Хелен (*швидко міняючись у настрої, весело*): От і добре. Мені час збиратись. (*Встає йдучи до виходу*) Подруги ніяк не почнуть бридж без мене…

Емілі залишається на дивані,
перелякана і розгублена.

Ява третя

На сцену виходять Річард та Чарльз,
Річард протягує Чарльзу назад фотографії.

Річард: Виходить, справу розкрито! В усьому винне кохання і, звісно, гроші, як у кращих драмах… Дружина сяде першою, якщо ми примусимо решту дати необхідні покази.

Чарльз: Я спершу так і думав. Точнісінько, як і ти, і був готовий відкоркувати шампанське, аби відсвяткувати розкриття справи. Але закрався сумнів…

Річард: З приводу чого?

Чарльз: З приводу того, що іноді доньки стають занадто схожими на своїх матерів… Ось свідчення іншої розмови, яка мала місце майже в той самий час і в тому ж місці. (*Запрошує сісти у крісла*)

Ява четверта

Вітальня Говардсів. Емілі приходить до тями, встає, підходячи до комоду з коштовностями на ньому. Торкається рукою до шиї, грудей, ніби приміряє кольє на собі, роздивляючись скриньки. За спиною з'являється Еліс.

Еліс (*холодно*): Подобається?

Емілі (*здригаючись*) Що? (*Заспокоюючись*) О, так, міс Еліс. Дуже подобається.

Еліс (*підходить ближче і відкриває скриньки*): Але, напевне, тебе більше приваблює те, що всередині.

Емілі (*притискаючи руку до грудей*): Я нічого не хотіла вкрасти, міс Говардс. Повірте мені...

Еліс (*закриває скриньки і сідає на диван*): Припини, Емілі. Я б і сама не проти поцупити бодай частину того мотлоху, що лежить у матусиній скриньці. Але я не за тим до тебе прийшла. Мені, відверто, твоя компанія не дуже приємна... (*Вимірявши її поглядом*) Проте... (*Наливає бокали на столі*) Вип'єш зі мною?

Емілі (*відмахуючись*): О, ні.. Я вже випила з місіс Говардс. (*Сміючись*) Якщо ще трохи, то виносити з цього будинку доведеться не тільки сміття, але й мене...

Еліс (*демонстративно ставить бокал навпроти*): Господи, та пий заради Бога! Мати чкурнула до подруг, батька немає, брат хтозна-чим займається. (*Відкидаючись на дивані*) Насолоджуйся, люба.

Емілі (*присідаючи поруч*): Ну, якщо пропонуєте...

Еліс (*голосно*): Звичайно, пропоную!

Емілі (*бере бокал, посміхаючись*): Тоді не буду відмовлятись.

Еліс (*закидає ноги на диван, під себе, не відводячи погляду від Емілі*): Скажи мені, подруго, тобі подобається батрачити на моїх батьків?

Емілі (*неоднозначно*): Це мій підробіток, тому скаржитись не буду.

Еліс (*ставить бокал на* стіл): А даремно. Цих жадібних істот ніщо не змусить платити тобі більше за те, що ти вигрібаєш увесь цей смітник.

Емілі (*крізь сміх*): Це точно.... (*Еліс трохи здивована, Емілі продовжує, винувато*) Ой, вибачте, міс Еліс.

Еліс (*спокійно*): Та ні, не вибачайся. Я й сама так думаю. Емілі... Я опинилась на роздоріжжі. І ти, на-

певне, єдина, хто мене може зрозуміти. Тебе ж виховував вітчим?

Емілі (*з жалем*): Так, мій батько загинув у автокатастрофі, коли я була ще малою. Я вдячна мамі: вона фактично не зруйнувала свого життя, і моє не занапастила…

Еліс (*інтригуючи*): Так от, подруго… Ти, напевне, цього не знаєш, як і багато хто, що я у цій родині, напевне, така ж чужа, як і ти…

Емілі (*сідаючи у таку ж позу*): Як це? Я Вас погано розумію…

Еліс (*незадоволено*): Господи, ми з тобою сидимо на одному дивані, п'ємо віскі, тому давай уже на «ти».

Емілі (*повільніше, з акцентами*): Добре, я тебе погано розумію.

Еліс (*швидко*): Алекс Говардс – не мій батько.

Емілі (*посміхаючись, не вірячи*): Цього не може бути. Він так опікується Вами… тобою.

Еліс (*киваючи, похмуро*): Повір мені, подруго, ой як може.

Емілі (*стиха*): Тоді я тобі співчуваю.

Еліс (*рішуче*): Не варто, я вже доросла, плакати через це не буду. Але, наскільки мені відомо, то, скоріше за все, і моя мати мені є мачухою…

Емілі (*розпливаючись у посмішці*): Важко віриться… (*Крізь невимушений сміх*) З нею Ви уже точно схожі, принаймні характерами… (*Еліс неоднозначно дивиться на Емілі, та знову ніяковіє*) Пробач…

Еліс (*холодно*): Нічого. Може, і стала схожа. Як кажуть: «З ким поведешся, від того і наберешся».

Емілі (*захмелівши, весело*): Це точно! От як я із тобою… Уже майже набралась…

Еліс (*забираючи у дівчини бокал, нервово*): Емілі, мені потрібна твоя допомога. Я знаю, що мій батько щомісяця контактує з моїми справжніми батьками. З матір'ю, з татом, я не можу сказати точно. Можливо, хтось живий. Знаю, що він їм телефонує, іноді пише, іноді відсилає чеки за щось. Я хочу все знати.

Емілі (*знову тягнеться до бокала*): Пробач, але я не детективне агентство і на кавовій гущі не віщую…

Еліс (*відсуває далі віскі від дівчини, стурбовано*): Дослухай. Усі адреси та телефони батько записує до свого записника. Одна проблема: мені до нього не дістатись. Але невеликий шанс все-таки є. Задля цієї миті я готова чекати тижні, місяці, навіть роки. Але якщо ти мені в цьому допоможеш…

Емілі (*вириває бокал, крізь потягування віскі*): Не впевнена, що я тут буду роки…

Еліс (*серйозно, командно*): Емілі…

Емілі (*різко ставить бокал на стіл*): Ну, якщо це у моїх силах…

Еліс: Ти багато часу проводиш у нашому будинку. Раптом у мого батька… чи хто він там мені?.. трапиться серцевий напад, а поруч буде його щоденник, можеш забрати його?

Емілі: Але ж містер Говардс кинеться його шукати?

Еліс (*єхидно усміхаючись*): Повір мені, коли станеться напад, щоденник буде останнім, до чого він кинеться… (*Переконуючи*) Я перегляну його і одразу поверну батькові до кабінету, що ніхто й не запідозрить. (*Зазираючи в обличчя*) Ну що, Емілі?

Емілі (*відвертається від Еліс*): Не знаю… (*Ламаючи руки*) Це усе занадто дивно…

Еліс (*з докором*): Дивно, що я дізнаюсь про своє походження так пізно. (*Розвертає за плече Еліс до себе*) Я ж не прошу тебе його вбити. Просто прибери щоденник, ніби він лежить не на місці. Ти ж гувернантка врешті-решт!

Емілі *(із захисною інтонацією*): Еліс, мені не по собі від самої думки про такі плани…

Еліс (*повертаючись обличчям до комоду*): Знаєш, це для мене все. Коли ти погодишся, я з відплатою не забарюсь. Я ж бачила, як ти ласо дивилась на мої персні. Зроби усе, як я прошу, і можеш забрати хоч усі. *(Різко, розвертаючись до Емілі)* А взагалі, не треба. Якщо сумніваєшся, я готова сама чекати ще довго, допоки істина відкриється… Аби не було запізно…

Емілі (*затинаючись*): Я… я згодна…

Еліс (*задоволено*) От і добре.

Еліс різко встає і йде. Емілі, зачекавши хвилину, тікає в інший бік.

Ява п'ята

Кабінет Алекса Говардса, у сутінках за столом сидить Еліс. До кабінету з теками та паперами заходить Кларк. Еліс одразу вмикає лампу на столі, у Кларка від неочікуваності випадають деякі папери на підлогу.

Еліс (*сміючись*): Доброго вечора, молодий чоловіче.

Кларк (*підбираючи папери з підлоги*): Доброго вечора. Не очікував когось тут побачити. Професор Говардс сказав зачинити кабінет, як закінчу роботу. (*Підходить і простягає Еліс ключі*) Проте, я можу лишити ключі, якщо ти когось чекаєш.

Еліс (*відштовхує ключі*): Дурненький. Кого мені тут, окрім тебе, чекати? (*Уїдливо*) Тут сам лише старий прибиральник залишився, і той всунув у вуха плейєр і працює під пісні Майкла Джексона, начищає свою «місячну доріжку», щоб йому трясця...

Кларк (*сідаючи навпроти*): І чим можу завдячувати таким пізнім чеканням?

Еліс (*спирається на стіл руками, звабливо*): Кларку, припини всі ці непотрібні прелюдії. Я ж бачила, якими очима ти дивишся на мене щоразу, коли приходиш до нас додому. Від такого погляду можна і сірники підпалювати. Я вже не кажу про тендітні дівочі серця... (*Кладучи руку на груди)* Такі, як у мене...

Кларк (*оцінюючи принади Еліс*): Не думав, що це було настільки помітно...

Еліс (*встає*): Хлопчику, жінки бачать у чоловіках те, що вони самі у собі не помічають.

Кларк (*байдуже*): Наприклад...

Еліс (*виходячи з-за столу*): Наприклад, у тобі, мій любий, я бачу мій ідеальний тип...

Кларк: Не зрозумів...

Еліс: І поки не зрозумієш. (*Падає йому на коліна, обнімаючи за шию*) Тримай міцніше!

Кларк (*міцно притискаючи до себе*): Не хвилюйся, своє щастя я якось таки втримаю…

Еліс (*відсторонюючись*): Щастя? (*Тримаючи Кларка пальцем за підборіддя*) А ти знаєш, що за щастя треба платити, щоб його не зурочити?

Кларк: Платити?

Еліс: Так. Бодай чисто символічно.

Кларк: Підкажи, я ж хімік, не символіст, шифри не розгадую.

Еліс (*встає*): Мій батько….

Кларк (*спокійно*): Мій науковий керівник…

Еліс: Так. Він зараз працює над новою розробкою.

Кларк (*категорично*): Я не торгую службовими таємницями.

Еліс (*недбало копирсаючись у паперах на столі*): А мені до чорта здалась ваша хімія? Всеодно я в ній нічого не розумію.

Кларк (*кладе руку на папери, які час від часу підіймає Еліс*): Що ти хочеш?

Еліс (*кладе руку поверх долоні Кларка*): Ти б хотів би жити зі мною десь на півдні, мати свою лабораторію і вести незалежні від нього досліди?

Кларк (*вивільняючись*): Звичайно, але це буде згодом…

Еліс: Кларку, поки твоє «згодом» настане, я перетворюсь на стару миршаву родзинку, (*стискаючи шкіру на обличчі*) а ти будеш чухати свою напівлису потилицю… У нас є можливість почати життя нашої мрії. Тобі – стати повноцінним науковцем, (*повертаючись до вікна, замріяно*) мені – мати нормального чоловіка, бо від хлопців на три вечори я вже втомилась.

Кларк (*несерйозно*): І що нам треба? Найняти кілера, щоб завалив твого батька?

Еліс (*ображено*): Дуже смішно… Ха-ха-ха…

Кларк (*зацікавлено*): Тоді продовжуй.

Еліс (*сідаючи за стіл*): Все набагато простіше. У батька після контракту зі швейцарцями є чимала

сума в банку. Не знаю, чи купили б ми на неї собі острів, але допливти до нього на своїй яхті точно б змогли. Але всі номери та паролі – у тому записнику...

Кларк (*спирається на стіл*): Який він носить зажди із собою...

Еліс (*приязно*) Точно. Кларку, сонечко, коли ти будеш з ним віч-на-віч, а цей нотатник лежатиме поруч, дай мені знати. Я примчуся, як блискавка. А там – справа хвилини. Я знайду можливість отримати потрібну нам інформацію.

Кларк (*роздумуючи*): А що тоді від мене? Ну, окрім обіцянок вічної любові?

Еліс (*постукуючи пальцями по столу*): Мені треба буде передати комусь ці папери... Комусь сторонньому, ніж моя мати.... Бо вона мене обшукуватиме заради грошей. Вона підступна, мов змія, зрадить не лише батька, але й мене. Та я її донька, тому маю бути кращою за неї. (*Після паузи, благаючи*) Збережи те, що я тобі віддам, допоки я не повернуся до тебе. А там розберемося... (*Кидає на стіл ключі)*

Кларк: Що це?

Еліс: Ключі від номера у сусідньому готелі. (*Устає, ідучи до виходу*) Такий собі невеличкий аванс за твою згоду...

Кларк (*швидко хапаючи ключі*): Думаю, віддати тобі решту ти не попросиш?

Вимикає світло, ідуть.

Ява шоста

На сцену зі своїх крісел піднімаються Чарльз та Річард.

Річард (*розгублено*): Чарльзе, ти знаєш, все стає доволі цікавим. Виходить, донька почала свою власну гру за спиною матері?

Чарльз: Виходить, що так. Молода лисиця обдурила стару.

Річард (*задумливо*): Значить, виходить, тепер гроші осядуть у її доньки та її молодого кавалера?

Чарльз: Мене теж бентежила ця думка. Тому я почав звіряти факти далі.

Річард: І що?

Чарльз: Подивись на серію ось цих фотографій. Усе стане на свої місця. (*Простягає фотографії, проводжає на місця*).

Ява сьома

Кабінет Говардса. За столом сидить Кларк, працюючи з матеріалами, щось креслить, щось розриває і викидає до смітника. До кабінету заходить Клайв, закриває двері.

Кларк (*не відриваючись*): Доброго дня, професоре.

Клайв (*сідаючи навпроти*): Добрий день, Кларку. Працюєш?

Кларк: Ні, радше, навожу лад у записах. (*Відкладаючи вбік папери*) На чому слід поставити хрест, а що ще колись матиме продовження…

Клайв (*зупиняючи рукою сортування*): Коли?

Кларк (*здивовано*): Що «коли»?

Клайв (*дивлячись у вічі*): Коли воно матиме продовження?

Кларк (*вириває папери з-під руки Клайва*): Ну, трохи згодом…

Клайв (*роздратовано*): Кларку, ти з твоїм розумом і потенціалом загруз у аспірантах Алекса. Скільки він тебе тримає у себе? П'ятий рік? Шостий? І що? Ти батрачиш на його проекти, а свій з місця хоч зрушив?

Кларк (*іронічно, показуючи*): Ну, десь ось так зрушив… (*Обнадійливо*) Він обіцяє підписати мою роботу до захисту, щойно закінчимо проект…

Клайв (*співчуваючи*): Синку, здається мені, він казав тобі те ж саме, коли ви закінчували попередній проект зі швейцарцями. А до того ще разів кільканадцять.

Кларк (*складаючи руки на грудях*): До чого Ви хилите, професоре?

Клайв (*прихиляючись*): До того, що ти б уже міг сам бути професором. Тобі лише потрібна рука допомоги, яка виштовхне з цього болота, у якому тебе тримає Алекс.

Кларк (*прихиляючись навзаєм*): Це пропозиція?

Клайв (*відхиляється на спинку крісла*): Вважай, що так. Я підпишу, не читаючи, твою роботу, якщо ти зробиш для мене одну річ.

Кларк: Яку саме?

Клайв (*закидає ногу на ногу, розмірковуючи*): Здається мені, що Алекс замислив щось із цим проектом «Життя». Хоче прокрутитись за наш рахунок, завершити його, а там, того і гляди, продасть розробки черговій компанії, збагатившись на сла-

ву. Ми тут усі горбатимося над розрахунками та експериментами, а толком нічого не знаємо.

Кларк: Ну, тут я з Вами згоден.

Клайв: Так от, любчику. Я уже зібрав увесь матеріал, який міг. Усі кінцеві обрахунки спочатку стікаються до мене. І лише тоді, коли я скажу, їх відправляють до нашого улюбленого Алекса. Залишається лише твоя частина. Думаю, маючи всі дані, я зможу з битого скла викласти вітраж, який бачить лише Алекс. Тоді проект «Життя» стане не лише його власністю...

Кларк: Що Ви хочете від мене?

Клайв (*посміхається*): Неправильне питання, хлопче. Треба питати: «Що Ви пропонуєте мені»? Учись...

Кларк (*посміхається у відповідь*): Добре, що Ви пропонуєте мені?

Клайв (*демонстративно загинаючи пальці*): Я пропоную тобі успішний захист дисертації через декілька місяців після того, як результати твоїх обрахунків з проекту «Життя» будуть у мене на столі. (*З особливими акцентами*) Я пропоную професору Кларку Ярбороу місце штатного лектора, завідувача лабораторією та двадцять відсотків прибутку від розробки проекту «Життя».

Кларк: А як же професор Говардс?

Клайв (*з упевненістю*): Ти думаєш, його серце ще довго тікатиме у грудях? Ти ж сам раз-по-разу бігаєш йому по воду, коли йому треба ковтнути ті кляті таблетки?

Кларк (*відвертаючись трохи в бік*): І то правда.

Клайв: Це означає «згода»?

Кларк (*повертається*): Думаю, що так.

Клайв (*встає*): От і добре. Вітаю Вас, професоре Ярбороу, з першим вдалим контрактом. (*Йде, біля порогу*) І ще, Кларку. (*Ультимативно*) Щойно Алекс попросить у тебе води, з усіх ніг біжи не до найближчого охолоджувача, а до мого кабінету. Візьмеш води для нього з моїх рук...

Кларк (*здивовано*): Для чого?

Клайв (*філософськи*): Іноді хід історії слід штучно прискорювати, щоб переможці не отримували зів'ялі лаврові вінки... (*Йде*).

Ява восьма

Одразу після нього до кабінету заходить Люсі, широко усміхаючись.

Кларк (*відкладаючи справи, радо*): Хто до нас прийшов! Віват, майбутньому магістру хімії!

Люсі (*весело*): А хто у нас тут? Без п'яти хвилин професор. (*Єхидно*) Чи, вибачте, без п'яти років?

Кларк (*насуплено*): Не кепкуй з мене. Я ж і так тягну на собі усе твоє навчання в магістратурі.

Люсі (*сідає, зі звинуваченням*): Усе та й не усе: магістерська робота чомусь з місця не зрушилась.

Кларк (*закусивши губу, знову поринаючи у папери*): Люсі, я ж тобі казав, що працюю над цим…

Люсі (*розчаровано*): Значить, не дуже наполегливо…

Кларк (*відкидає розрахунки*): Кохана, не починай. Знаєш, все складається більше ніж чудово.

Люсі: Ти зараз про що, Кларку?

Кларк (*бере її руку на столі у долоні*): Про наші із тобою плани на майбутнє.

Люсі (*вивільняється*): Нам є про що будувати плани?

Кларк: Звичайно, що є. Принаймні, ми можемо зробити так, що б було про що.

Люсі (*заінтриговано, відкидаючись у кріслі*): Мені стає все цікавіше і цікавіше.

Кларк: Пам'ятаєш, ми хотіли мати купу грошей і не пересувати заради цього гори?

Люсі (*іронічно*): Звичайно, пам'ятаю. Ти мені щовечора цим мозок виїдаєш. А ще тим, що уже скоро станеш професором і нарешті світ визнає тебе.

Кларк: Здається, усе до того іде.

Люсі (*із зневірою*): Невже?

Кларк (*переконливо*): Невже! Професор Клайв Гардінг запропонував мені швидко і безболісно захистити дисертацію. Він сприятиме в усьому. Треба лише передавати йому результати досліджень з цього проекту «Життя», який професор Говардс

стереже за сімома печатками. Він обіцяє також роботу і двадцять відсотків від суми контракту за проект «Життя».

Люсі (*трохи розчаровано*): Ти уже погодився?

Кларк: А чого мені чекати? Ще п'ять років? А потім ще п'ять, допоки я не набридну професору Говардсу? Час починати власну справу.

Люсі (*роздумуючи*): Значить, двадцять відсотків... А чи не замало для вирішальної частини результатів?

Кларк (*постукуючи олівцем по столу*): Не хвилюйся, люба. Я вже придумав, як нам із тобою виторгувати більше...

Люсі: І як?

Кларк (*швидко*): У професора Говардса у кабінеті...

Люсі (*обводячи руками кабінет*): Ти маєш на увазі тут?

Кларк (*натхненно*): Так, саме тут. За декілька днів до завершення проекту з'являться усі дані по проекту.

Люсі (*із сумнівом*): Ти у цьому впевнений?

Кларк: Поки що так. Він мені ще довіряє, тому інформацією ділиться більше, ніж з колишнім кращим другом професором Гардінгом. Звісно, що ця тека з попередніми висновками буде тут, під замком, у кабінеті. Треба буде лише зняти копії з усіх матеріалів.

Люсі (*не вірячи*): І як ти це зробиш?

Кларк (*посміхається, ласкаво і наполегливо одночасно*): Ні, сонечку, як ти це зробиш...

Люсі (*здивовано*): Я тут при чому?

Кларк: Коли я знатиму, що висновки точно у кабінеті, все відбудеться за твоєї допомоги. Поки я відволікатиму увагу професора Говардса, (*кидає їй ключі на стіл*) ти оцими ключами відкриєш оті двері (*вказує на двері*) і замкнеш їх із середини. Потім знайдеш теку з документами і почнеш копіювати (*указує на ксерокс*). Далі тихенько вийдеш, начебто нічого і не було.

Люсі (*ніяково*): А раптом хтось помітить мене з паперами?

Кларк: Загорнеш їх у папку зі своєю магістерською. Скажеш, раптом що, що це додатки, обрахунки, ще щось... Вигадаєш.... (*Єхидно*) Але тебе, скоріше за все, ні про що не запитають, побачивши, що то твоя багатостраждальна магістерська.

Люсі (*невпевнено*): А раптом я не знайду... Не встигну втекти...

Кларк (*показуючи* усе): Раптом щось не так, ховайся до тієї шафи. Сигналом буде відкрите вікно у кабінеті. Щойно я його побачу, зроблю усе, аби той професор не доліз до шафи, у якій ти переховуєшся.

Люсі: Я боюсь...

Кларк (*гіпнотизуючи*): Вір мені, все буде добре...

Люсі: А коли документи будуть у нас, що тоді?

Кларк (*відкидається у кріслі*): Тоді, люба, ми станемо значно багатші. Плюс отримаємо гроші за мій попередній проект.

Люсі (*здивовано*): Який твій попередній проект?

Кларк: Який професор Говардс нещодавно продав швейцарцям.

Люсі: Але ж він не твій.

Кларк (*сміючись*): Вважай, що мій. Ця дурепа Еліс, донька Говрадса, по вуха закохалась у мене. З її допомогою ми знатимемо і місце, де лежать гроші, і ключ до них. Зорієнтуємось на місці, проте усе я передам тобі.

Люсі (*співучасливо*): А що ж тоді Еліс?

Кларк (*з розрахунком*): Про неї подумаємо тоді, коли вона становитиме проблему. Поки що ж вона вирішує їх за нас. (*Устає, протягуючи руку Люсі*) Ходімо, знаю тут один гарний номер, де б ми могли відсвяткувати початок справи. (*Йдуть*)

Ява дев'ята

На сцені знову з'являються детективи.

Річард: Вони грають у гру «Хто кого передурить?»

Чарльз: Інакше це ніяк не назвеш.

Річард: Ти хочеш сказати, що гроші нині в кишені цього хвалькуватого молодика?

Чарльз: Принаймні, після цієї розмови так воно і мало б бути.

Річард: Стривай, це не кінець?

Чарльз: На жаль... чи на щастя... (*Йдуть*).

Ява десята

Вітальня Говардсів. На дивані сидить Томас, передивляючись свої записи. До кімнати входить Люсі. Томас повертається, байдуже дивиться на Люсі і продовжує роботу.

Томас (*не повертаючись, єхидно*): Чого прийшла? Набриднув твій кавалер?

Люсі (*сідаючи поруч*): Томасе, ти ж знаєш, що у мене з ним суто робочі стосунки.

Томас (*посміхаючись*): Якщо у вас із Кларком такі ж робочі стосунки, які колись були зі мною, тоді ти дійсно висококваліфікований робітник, за яким плаче не одна фірма.

Люсі (*ображено*): Навіщо ти так?

Томас (*повертаючись, зверхньо*): Кажи прямо: що трапилось? Знову халепа на парах у мого тата і тобі треба підкотити до мене, щоб не вилетіти з університету?

Люсі (*звинувачуючи*): Розумніший, ніж здаєшся? Так?

Томас (*знизуючи плечима*): Гени зобов'язують…

Люсі (*кладучи руки на плечі Томасу*): Тоді, напевне, гени тебе зобов'язують дивитись на мене так само, як і твій батько дивиться у коридорі…

Томас (*вивільняється, відштовхуючи*): Люсі, те, що було, загуло. Я про це не згадую. Ти свого тоді досягла і кинула мене, як непотрібний квиток у кіно. Потім побігла до свого Кларка. (*Торкаючись підборіддя Люсі, з іронією*) Я ж бачу, у тебе до цього часу аж слина капає, коли про нього навіть просто розмова заходить…

Люсі (*збиваючи його руку, нервово*): Господи, Томасе, кинь ці ревнощі. Я ж не монашка. І ми у вірності один одному ніколи не клялись.

Томас (*киваючи*): І то правда. Що тобі треба цього разу? (*Знову починає писати*)

Люсі: Одна дрібниця.

Томас (*кидаючи олівець*): Була б це дрібниця, ти б до мене не приїхала на інший кінець міста.

Люсі (*швидко, озирнувшись*): За якийсь час у мене з'явиться номер банківського рахунку і усі необхідні реквізити. Ти зможеш поїхати до банку і зняти гроші чи перевести їх на інший рахунок?

Томас (*розчаровано видихнувши, беручи папери*): Нехай цим займеться твій Кларк. У нього на це розуму вистачить.

Люсі (*забирає у нього папери*): Але це зробити можеш лише ти.

Томас (*корчить гримасу*): Чому? У мене обличчя саме те?

Люсі: У тебе саме те прізвище і саме ті гени….

Томас: Що?

Люсі (*кидає папери на стіл*): Розмова іде про банківський рахунок твого батька.

Томас (*зі смішком*): Ти хочеш, щоб я пограбував (*чи як там це правильно назвати?*) власного батька?

Люсі (*переконливо*): Тоді за тебе це зроблять твоя мати і сестра.

Томас (*у роздумах торкаючись пальцем скроні*): Стоп, стоп, стоп. Я щось пропустив у цьому житті?

Люсі: Твоя весела сімейка виїдає сама себе, Томасе. (*Непричетно знизуючи плечима*) Коли ці дві змії надумають прибрати твого батька заради його грошей, у твоїх же інтересах тримати руку на пульсі, бо, здається мені, залишишся тоді ні з чим.

Томас (*відвертається, думаючи секунду-другу*): Знаючи свою сестру та матір, я з тобою погоджуюсь. (*Здивовано, повертаючись*) А звідки у тебе буде інформація?

Люсі: Хіба це важливо? Вір, просто буде.

Томас (*самовпевнено*): Ну, добре. Гроші я врятую. А тобі що з того? (*закидаючи ногу на ногу*) Я ж можу тобі ані цента не дати?

Люсі (*відмахуючись*): Байдуже. У мене буде достатньо. Я називаю це страхуванням на випадок, коли щось піде не так, і грошей там у мене може не стати. (*Трохи прихиляючись, хитро*) Думаю, у цьому разі ти не поскупишся на декілька тисяч для тої, хто зробив тебе багатим і щасливим бодай на одну ніч?

Томас (*посміхається*): Знову зваблюєш? (*Серйозно, із зацікавленням*) А де це «там» може не стати грошей?

Люсі (*встає*): Жінка, як вовчиця, має бути готовою до того, що у гонитві за оленем може не перестрибнути прірви. (*Обходить диван*) Так от, я хочу, щоб на дні моєї прірви текла глибока річка, і я лише б намокла у ній, а не розбилась об скелі…. (*Прихиляється до Томаса позаду дивану*) Цією річкою для мене будеш ти, Томасе.

Томас (*холодно*): Відверто. Ніяких ілюзій.

Люсі (*випрямлюючись*): А чого з тобою крутити хвостом? Ти – не дурний, здогадаєшся про все сам.

Томас (*трохи розвернувшись*): А як я отримаю інформацію?

Люсі (*ідучи до виходу*): Я залишу конверт з листом у аптечному кіоску університету. Напишу тобі повідомлення, коли він буде на місці, а далі дій рішуче…

Тосам (*у спину*): Мені тобі сказати: «Дякую»?

Люсі (*біля виходу, обертаючись*): Поки немає за що.

Іде. Томас чекає якусь хвилину, потім збирає свої папери і йде у протилежний бік.

Ява одинадцята

Кабієнт Говардса. За столом сидить Френсіс, нервово крутиться у кріслі. До нього заходить Люсі.

Люсі (*стукаючи, у дверях*): Викликали, декане Мак-Кінлі?

Френсіс (*запрошуючи* сісти): Викликав, Люсі. (*Учасливо*) У тебе знову халепа. Ти, дівчинко моя, дуже і дуже влипла.

Люсі (*виправдовуючись*): Я уже виправила оцінки з трьох предметів. Залишилось лише підтягнути магістерську роботу.

Френсіс (*стукаючи пальцями по столу*): Яку ти, напевне, ще довго носитимеш професору Говардсу, допоки він не виявить милосердя і не поставить тобі бодай «задовільно».

Люсі (*ображено*): Що Ви хочете сказати? Що я не спроможна написати якісне дослідження?

Френсіс (*зі смішком*): Ні, дитино. Я кажу, що ти не спроможна уламати свого наукового керівника оцінити тебе належним чином.

Люсі (*агресивно*): Знаєте, декане, здається мені, що не я маю контролювати відносини студентів і викладачів, а Ви…

Френсіс (*упевнено*): Ось цим я зараз і займаюсь. (*Розводить широко руками) Контролюю. (Прихиляється до столу, ближче до Люсі, таємниче*) А вірніше, вношу свої корективи у ці відносини. (*Відхиляється у кріслі, різко, холодно*) Мені потрібно, щоб ти звабила професора Говардса.

Люсі (*з подивом*): Що? (*Устає*) Це абсурд. (*Роблячи крок до виходу*) До побачення.

Френсіс (*жорстко*): Заспокойся і сядь. (*Люсі стоїть; Френсіс ударяє кулаком по столу*) Сядь, я сказав.

Люсі (*сідаючи, з острахом*): Знаєте, декане, заліки та іспити – це одне, а тіло і совість – трохи інше.

Френсіс (*розреготавшись*): Я звик до того, що дівчата в університету часто паскудили і перше, і останнє. (*Відвертається у кріслі*) Тож не мели мені дурниць про красу, істину і добро. Будеш віщувати про них на парах з філософії.

Люсі: Що Ви хочете від мене?

Френсіс (*ігноруючи, констатуючи*): Ти не просто складеш усі іспити. Ти станеш аспіранткою нашого університету. Поки більше обіцяти не буду, не маючи на руках доказів. Тобі варто лише зваби-

ти Говардса. Бажано в нього в кабінеті. (*Вказує на камеру, приховану біля шафи*) Там є камера, яка виводить зображення на мій монітор і веде запис. (*Байдуже, жестикулюючи*) Роби, що хочеш: ховайся, танцюй хоч у костюмі зайчика. Мені байдуже. Мені потрібна лише інформація на нього.

Люсі (*хитаючи головою у незгоді*): Чим він вам так насолив?

Френсіс: Просто дізнався забагато зайвого.

Люсі (*посміхаючись, уїдливо*): Про Ваші хабарі і незаконні оборудки? Так про це перешіптуються усі викладачі та студенти.

Френсіс (*розводячи руками*): І нехай перешіптуються. Свідків немає. Доказів теж. (*Замисливишись*) Ні в кого, окрім нього. Треба мати і собі козир у рукаві. (*Тицяючи пальцем*) Моїм козирем будеш ти. Тобі зрозуміло?

Люсі (*встає, зверхньо*): Знаєте, я радше залишусь однією з тих, хто про Вас знає, а мовчить...

Френсіс (*посміхаючись*): Дурепо, загримлю я, там опинишся і ти. Чи ти забула, як давала мені гроші? (*Розводячи руками*) У нас ті, хто пропонують хабарі, отримують не менше...

Люсі (*спирається на стіл, пошепки*): Не доведете...

Френсіс (*показуючи на камеру, з розрахунком*): Думаю, записи моєї камери у кабінеті доведуть причетність багатьох до подібних дій. А я бережливий, перестраховуюсь, зберігаю усе, що може бути використаним проти вас у суді.

Люсі (*випрямляється, упевнено*): Коли?..

Френсіс (*задоволено*): Будь-коли, як випаде нагода. (*Відвертається від неї*) Я зможу переглянути запис, а не чекати «прямого ефіру». Я не збоченець. Мені потрібен лише факт. Сам лише факт. Зрозуміла?

Люсі, ображена, вибігає з кабінету. Френсіс, задоволено сміючись, закидає руки за голову і витягається у кріслі.

Ява дванадцята

Виходячи наперед.

Річард (*показуючи за спину на кабінет*): Ти що, серйозно, Чарльзе? Окрім убивства, ти фактично розкриваєш і справу одного з найбільших хабарників нашого міста?

Чарльз (*демонструючи уявний процес*): Іноді достатньо просто потягти за соломинку, щоб ціла стріха з'їхала вниз. Я просто дивлюсь в обличчя фактам. А вони – річ уперта.

Річард: І про що тобі ще каже їхня упертість?

Чарльз: Про те, що ми на крок ближче до розв'язання цього вузла під назвою «убивство».

Річард: Все-таки убивство, а не випадковий серцевий напад?

Чарльз: І дуже чітко сплановане убивство. План стане очевидним, якщо поглянути сюди... (*Пропонує чергові фотографії, ідуть на місця*).

Ява тринадцята

Френсіс вмикає настільну лампу, стомлено закриває обличчя руками, опершись ліктями об стіл. До кабінету забігає Клайв, похапцем зачиняє двері.

Клайв (*роздратовано, з подивом*): Френсісе, ти серйозно? Ти тоді зі мною говорив цілком серйозно?

Френсіс (*роздратовано, розводячи руками*): Господи, ні, шуткував. (*Холодно*) Звичайно, серйозно. Ти знаєш Алекса ще з дитинства. Чи він колись зупинявся? Здається, якщо він щось може сказати, то скаже це рано чи пізно.

Клайв (*сідаючи навпроти, задумливо*): Краще пізно…

Френсіс (*переконливо*): Краще ніколи.

Клайв (не *розуміючи*): Ніколи?

Френсіс (*схвильовано*): Клайве, у нього на руках копії усіх документів, у яких достатньо розлогі схеми відмивання грошей, які ми проводили за останні три роки. (*Загинаючи пальці в кулак*) Імена, фірми, рахунки, суми…. Ми, Клайве. Ти чуєш? Ми.

Клайв (*звинувачуючи*): Я казав тобі: не варто цієї подвійної бухгалтерії….

Френсіс (*відвертаючись*): Якщо ти такий розумний, може, запропонуєш владнати справу?

Клайв (*прихиляючись у бік, куди відвернувся Френсіс*): Владнати? Як?

Френсіс (*розгублено*): Не знаю, можливо, як і раніше. Тоді, аби Алекс не здогадувався про все, ми залишали йому солідні суми від операцій, і вони вдавались йому реальними компенсаціями за його працю. Може, і цього разу із проектом «Життя»…

Клайв (*перебиваючи, менторським тоном*): Цього разу не вийде, Френсісе. Ти прогорів зі швейцарцями. Алекс знайшов реальну суму першим, ніж ти обдурив його і довів справу до кінця сам як автор розробки. Усі гроші осіли у нього. А попутно він найшов твою прокляту папку… Тепер сам бачиш, до проекту «Життя» він нікого не допускає. Навіть мене.

Френсіс (*безсило*): Та бачу. Задумав, гад, знову сам-один провернути справу. І в нього і цього разу вийде.

Клайв (*відкидаючисьу кріслі, розгублено*): Я не знаю, чим тут допомогти.

Френсіс (*наполегливо*): Знаєш. (*Періодично тицяючи пальцем у стіл*) Твоє ім'я у тих файлах фігурує чи не частіше за моє. Твої рахунки такі ж чисті, як і мої, Клайве. Він знає і про мої гріхи, і про твої. Просто у твою гниль йому по старій дружбі все ще погано віриться. Скористайся цим.

Клайв (*різко, холодно*): Йому більше не можна жити.

Френсіс (*з нерозумінням*): Що? Повтори?

Клайв (*протяжно, байдуже*): Алексу Говардсу більше жити не можна. Він доведе справу до кінця. Ти сам казав: рано чи пізно.

Френсіс (*весело, випрямляється у кріслі*): Ну от, єдина здорова думка за цей вечір.

Клайв (*видихнувши повітря*): Я знаю, яку карту розіграти. Ти знаєш, що я з його навіженою дружиною Хелен ще з весілля кручу роман.

Френсіс (*сміючись*): Цього, напевне, лише сліпі не помічають. І, звісно, Алекс…

Клайв (*встає, прогулюючись кабінетом*): Жінка у коханні ладна на багато речей. Я цим скористаюсь. У день, коли він завершить проект «Життя», його благовірна допоможе нам позбутися Алекса. (*Жестикулюючи*) Відбитки, ланцюжок вкрадених грошей, мотиви – усе тягнутиметься до неї та до її доньки Еліс.

Френсіс (*з нерозумінням*): Клайве, наскільки я розумію з твоїх розповідей, Еліс твоя донька… (*Переконуючи*) Ти розумієш, що фактично підставляєш свою родину.

Клайв (*не дивлячись на Френсіса, із закам'янілим обличчям*): Френсісе, навіщо мені родина, коли мені світить довічне ув'язнення? У кращому випадку, якщо вбивства не пришиють. Краще вже самому, та живому…

Френсіс (*скривившись, учасливо*): Допомога якась потрібна?

Клайв (*розвертаючись, сміючись*): У ліжку з Хелен я справляюсь поки що, дякую.

Френсіс (*серйозно*): Я не шуткую.

Клайв (*підходячи до столу, з розрахунком*): Отруту я приготую сам. Передам її дружині у декількох ампулах: одну вона використає для отруєння Алекса, з іншими її пов'яжуть як з доказами причетності до убивства. Початкову мінімальну дозу, яка його ослабить, триматиму при собі напоготові.

Френсіс (*недовірливо*): Думаєш, у тебе вистачить сили звалити його з ніг і силою запхати до рота ту гидоту?

Клайв (*сідаючи у крісло*): Він сам себе звалить. Він працює, як скажений. Його серце уже не витримує. Його аспірант Кларк нудиться з ним у надії скоріше захистити дисертацію. Я зіграю на цьому. *(Прихиляється вперед)* Не я, а Кларк заллє йому у горло отруту. (*Ворушить у повітрі пальцями*) Жодного мого відбитку, окрім голосу одурілого аспіранта.

Френсіс: А гроші? Швейцарська справа?

Клайв (*відкидається у кріслі*): Хай вони будуть приманкою. Забудь про них: за усе треба платити свою ціну. Ми заробимо більше на проекті «Життя» чи якщо просто залишимось на волі. Я зосереджу у себе в руках усі результати, і проект буде наш. А ті стерв'ятники з родини Говардса, нехай кружляють над його грошима, допоки самі себе не поїдять.

Френсіс: Що треба від мене?

Клайв (*дивлячись на Френсіса крізь квадрат, утворений пальцями, ніби через об'єктив фотоапарату*): Найголовніше – будь таким-собі подразником на роботі, щоб від одного твого тембру голосу у нього прискорювалось серцебиття.

Френсіс (*задоволено*): Бути самим собою, так?

Клайв (*встає*): Звичайно. І якщо зможеш, якось проконтролюй ліки, які він приймає. Не хочу, щоб нашому героєві стало легше у найбільш непередбачуваний момент.

Френсіс (*встає*): Як це?

Клайв (*роздратовано*): Як це? Ти в нас декан. Ти брав на роботу і цю аптекарку Дороті, і до експериментального медичного центру його колишню коханку Ненсі. Розбирайся сам. Я і так на себе багато взяв. (*Виходить*)

Ява чотирнадцята

Френсіс певний час стоїть у роздумах. У медичному центрі з'являється Ненсі, сідає за стіл, починає робити якісь записи. Френсіс виходить з кабінету і прямує до центру

Френсіс (*позаду, жваво*): Доброго здоров'ячка, Ненсі.

Ненсі (*не відриваючись*): Доброго здоров'я і Вам, містере Мак-Кінлі.

Френсіс (*сідаючи на кушетку, з посмішкою*): Не полікуєш серце старого декана?

Ненсі (*люб'язно*): Ви ж знаєте, що я тут дещо відійшла від кардіології…

Френсіс (*хитро*): Дивно, а мені казали навпаки, з серцем у тебе тут ще тісніший зв'язок…

Ненсі (щиро): Не розумію, про що Ви.

Френсіс (*підходить упритул*): А я думаю, розумієш. І Алекс Говардс це розуміє.

Ненсі (*хоче вийти, знервовано*): Вибачте, мені треба в лабораторію.

Френсіс (*силоміць кидає її на стілець позаду неї, холодно*): Не вибачаю. *(Ходячи, озираючись навколо)* Це моя лабораторія. (*Розводячи руками*) Мій центр. (*Тицяє пальцем*) А ти – мій лікар. Тому сиди на стільці і слухай кожне моє слово. Ти пам'ятаєш, на яких умовах ти пристала очолити цей проект новітньої клініки на базі факультету?

Ненсі (*вбік, зневажливо*): Пам'ятаю.

Френсіс (*розчаровано*): А я думаю, що не пам'ятаєш. (*Переривaючи записи на столі*) Бо щось дуже самостійною стала. Ти жила сама, без чоловіка, з байстрюком на руках. З хліба на воду перебиралась. (*Хапає за обличчя та руку*) І це з такою вродою і такими золотими руками. (*Відходить*) Тепер у тебе є навіть більше, ніж достатньо. (*Повільно кружляє з широко розставленими руками*) Міжнародні проекти, симпозіуми, гроші, хоч басейн ними заливай. (*Зупиняється, вдивляючись у обличчя*) Не забувай, звідки все це. Твого там лише чверть. Решта – моя заслуга.

Ненсі: Навіщо Ви про це?

Френсіс (*опирається об стіл*): Я до того, кицю, що ти мені винна.

Ненсі (*сором'язливо, відвертаючись*): Я думаю, що відплатила Вам тієї ночі…

Френсіс (*сміючись*): Золотко, якби я вважав, що кожна жінка, яка зі мною переспала за роботу чи якусь послугу, мені вже не винна, я був би най-

більшим бовдуром у Всесвіті. (*Бере її за руки*) Ви – це мої руки – ніжні, тендітні, ласкаві, – якими я буду загрібати увесь жар своїх негараздів. (*Цілує руки Ненсі)*

Ненсі (*вириває руки, агресивно*): Я знала, що колись Ви до мене прийдете...

Френсіс (*відходить*): Знала, звичайно, (*Розвертає її на стільці силоміць до столу, стоячи позаду*) і не відмовилась від усіх цих грошей за операції, проекти, розробки, які навіть за офіційними документами не проходили. (*Над самим вухом*) Так от, мила, це твоє «колись» уже настало.

Ненсі (*гордо, випрямляючи спину*): Що від мене треба? Операція? Підпис? (*Швидко знаходить ручку на столі*) Давайте, поставлю, де треба.

Френсіс: Кицюню, ніякого підпису цього разу на моїх документах. (*Дістає з журналу бланк рецепту і кидає перед нею на стіл*) Лише на твоїх рецептах. (*Після паузи, швидко*) Алекс Говардс забагато знає про все. Про мене, про Клайва і, звичайно, про тебе. *(Гортаючи журнал відвідувань)* Я чув, він ходить до тебе на огляди?

Ненсі (*закриває журнал, притискаючи руку Френсіса*): Так, кілька разів на тиждень він буває тут.

Френсіс (*вириває руку з-під сторінок*): Треба зробити так, щоб його стан здоров'я не покращився. Але й не погіршився до дня, коли він закінчить проект «Життя».

Ненсі (*важко*): Як це зробити?

Френсіс (*агресивно*): Господи, Ненсі! Ти ж медик! Виписуй йому якісь чортові вітаміни, які взагалі не впливатимуть на його серце!

Ненсі (*дивлячись у вічі*): Та Алекс не дурний, він всеодно щось помітить.

Френсіс (*перебираючи баночки та блістери з ліками на столі*): Тоді пакуй у звичні для нього упаковки.

Ненсі: Він купує їх не у мене, а в аптеці.

Френсіс (*кидає таблетки на стіл, командним тоном*): Тоді зроби все так, щоб він купував їх лише в одній аптеці міста – у нашій, університетській. А там розберись уже сама.

Ненсі (*крізь сльози*): Навіщо Ви це робите зі мною? Ви ж знаєте, що я до нього відчуваю?

Френсіс (*відходить*): Бо знаю, що ти відчуваєш до свого сина. Якщо у твого малого заберуть матір, посадять на строк уп'ятеро більший за його тривалість життя і накладуть арешти на всі її рахунки, як ти заспіваєш?

Ненсі (*злісно*): Ви недолюдок...

Френсіс (*ультимативно*): А ти дурепа. Сама в це усе втягнулась. Тепер плати: кохання до чоловіка чи любов до дитини. (*Біля виходу*) І ще одне. У той день, коли проект буде завершений, а Говардс буде у тебе на прийомі, зателефонуй мені, щойно ви закінчите огляд. Я скажу тобі, яку позначку поставити на рецепті, щоб наша спільна знайома з аптеки дала потрібні ліки професору Говардсу. Прощавай. *(Виходить. Ненсі нервово кидає ручку і безсило опускає голову на стіл, закриваючись руками)*

Ява п'ятнадцята

Річард (*віддаючи фотографії*): Чарльзе, тобі не здається, що доказів більше, ніж достатньо, щоб прикрити цю лавку хабарників?

Чарльз: Може, і достатньо, та ми зараз ідемо трохи іншим шляхом. Ми шукаємо ланцюжок подій, який убив Алекса Говардса.

Річард: Ми і так, здається, уже достатньо знаємо.

Чарльз (*потираючи підборіддя*): Достатньо, але не все. Ти чув, скільки уваги вони приділяли лікам, якими користувався професор?

Річард (*показуючи пальцем за спину*): Ти хочеш сказати про причетність тієї переляканої молодої аптекарки?

Чарльз: Не просто сказати. У неї були дуже цікаві зустрічі. Вона свою роль зіграла. Ось її знайомі разом із нею (*Дає чергову партію світлин; ідуть*).

Ява шістнадцята

Ненсі працює з ліками. До медичного центру заходить Дороті з реактивами.

Дороті (*заходячи, весело*): Доброго Вам дня, місіс Грей.

Ненсі: Доброго, Дороті. Кинь цю роботу. Сядь біля мене.

Дороті (*стурбовано*): Щось трапилось, місіс Грей?

Ненсі (*розбито*): Трапилось, мила. Ти ж знаєш професора Говардса.

Дороті (*сідаючи*): Звичайно, місіс Грей. *(Лагідно, усміхнено)* Він завжди такий привітний. Щоразу називає мене «моя добра наркотична фея».

Ненсі (усміхається у відповідь): Так, він любить покепкувати. *(Важко)* Навіть коли стоїть на краю провалля.

Дороті (*здивовано*): Чому на краю провалля?

Ненсі: Сонечко, ти ж бачиш, які ліки я йому прописую?

Дороті (*співучасливо*): Звичайно, місіс Грей. Мені його шкода. Йому б ще стільки жити здоровим, а у нього такі проблеми із серцем.

Ненсі (*роздратовано*): Знаєш, у чому проблема? Ці ліки приносять йому не більше користі, аніж віскі, яким він знімає стрес після роботи. Навіть гірше. Вони його виснажують.

Дороті (*у нерозумінні хитає головою*): Чому ж тоді Ви прописуєте їх йому?

Ненсі (*беручи за руку*): Золотко, бо вони єдині можуть тимчасово притупити його біль. Йому цього достатньо.

Дороті: Він про це знає?

Ненсі (*встає*): Здогадується. Він же хімік, як не крути. (*Підходить до столу, сідає, сльозливо*) Та йому головне робота, а не власне здоров'я. А я більше так не можу: сидіти і дивитись, як сама ж його і вбиваю. (*Затуляє обличчя руками*)

Дороті *(підходить до неї, обіймаючи за плечі, підбадьорюючи)*: Місіс Грей, не плачте. Ви не винні. Це природа. Ви і так робите все, що можете. Що у Ваших силах.

Ненсі (*відсторонюючи, витираючи сльози*): Не все... Дороті, допоможи мені. Я мушу зняти з себе цю провину.

Дороті: Яку?

Ненсі: Провину у тому, що фактично сприяю отруєнню Алексового тіла. (*Протягує їй баночку з ліками зі столу*) Візьми це.

Дороті (*уважно роздивляючись*): Це ж ліки, які Ви виписуєте професору Говардсу.

Ненсі: Майже. Вони такі ж на вигляд. Вони упаковані у ті ж баночки. Проте, це звичайний крохмаль з кальцієм. Гірше йому не буде.

Дороті (*підводячи очі, із сумнівом*): А чи буде краще?

Ненсі (*переконуючи*): Дороті, йому не буде гірше. А це головне. (*Хапає за руку*) Я тебе дуже прошу, наступного разу, як він прийде купувати ліки, дай йому з цієї партії. Там має вистачити на місяць його походів до тебе. А далі подивимось.

Дороті (*вивільняючи руку*): Місіс Грей, може, не слід?

Ненсі (*дивлячись в одну точку*): Не слід йому було так нівечити своє серце... І моє серце разом із ним...

Дороті (*стурбовано*): Що Ви сказали?

Ненсі (*вимушено посміхаючись*): Нічого, люба. Нічого. Нам треба поберегти його серце. Ти ж, як не крути, його добра наркотична фея... (*Виходить*)

Ява сімнадцята

З іншого боку до медичного центру входить Френсіс.

Френсіс (*розкриваючи обійми*): Ось ти де, мала, а я тебе шукав.

Дороті (*з повагою*): Доброго дня, містере Мак-Кінлі.

Френсіс (*турботливо*): Чого така сумна, як з хреста знята? (*Тягнеться до ліків у руках Дороті*) Що це в тебе?

Дороті (*опускаючи руку*): Нічого…

Френсіс (*вириває*): Дай гляну… (*Роздивляється*) А, ліки, які професор Говардс щотижня у тебе купує для свого навіженого серця…

Дороті (*хоче забрати ліки, та Френсіс відводить руку далі*): Так, треба поповнити запас на складі в аптеці.

Френсіс (*серйозно*): Дурити будеш свого хлопця. Значить, Ненсі з тобою переговорила?

Дороті (*забираючи ліки*): Не знаю, про що Ви.

Френсіс (*здивовано, обводячи зал руками*): От чого ви постійно ламаєтесь? Усі ви? Не знаю про що Ви? Що Ви хочете сказати? (*Серйозно, підходячи впритул*) Ми тут не у шпигунів граємо, дитинко. Ми тут життя переживаємо. Зрозуміло?

Дороті (*роблячи крок назад*): Не зовсім.

Френсіс: То я поясню. (*Хапає її за руку з ліками і піднімає вище*) Будеш впихати професору Говардсу оце хімічне лайно щоразу, як він приходитиме з рецептом від місіс Грей. Але будь готова, кралю. Одного дня вона тобі передасть рецепт з ось такою позначкою. (*Пише щось на аркуші паперу зі столу і показує Дороті*) Це означатиме, що ти маєш дати Говардсу ті ліки, які я тобі піднесу за декілька хвилин до його приходу. Зрозуміла?

Дороті (*беручи записку*): Навіщо?

Френсіс: Щоб ти продовжила навчання в університеті і роботу тут. Повір мені, на твоє місце бажаючі знайдуться. І ще одне, мала. Надумаєш комусь щось бовкнути, на твоєму складі знайдуть такі ліки і препарати з твоїми відбитками, які ти навіть не уявляєш як і для чого приймати. Зрозуміла?

Дороті (*з тремтінням у голосі*): Так…

Френсіс: Чекай на мій візит, доню.

Іде. Дороті після цього сідає за стіл, починає якісь досліди в лабораторії.

Ява вісімнадцята

Річард (*розчаровано*): Невже у цьому гадючнику не було жодного проблиску світла?

Чарльз (*невпевнено*): Здається, був один. І це могло повністю усе змінити.

Річард (*здивовано*): І хто був цей «вісник доброї волі»?

Чарльз: Ось хто... (*Дає для перегляду фотографії, ідуть*).

Ява дев'ятнадцята

До лабораторії входить Томас з купою книжок та паперами.

Томас (*кидаючи книжки на стіл*): Привіт, Дороті. Працюєш?

Дороті (*відриваючись від роботи*): Томасе? Привіт... (*Обнадійливо*) Я саме збиралася до тебе зателефонувати сьогодні ввечері з приводу нашого спільного проекту з курсу містера Гардінга.

Томас (*махаючи у повітрі списаними паперами*): Я свою частину роботи майже закінчив. Ти ж знаєш, практика більше на тобі. (*Пробігається руками по колбам, хімікатам на столі*) У тебе тут лабораторія, реактиви. Це не моя кімната у домі божевільних.

Дороті (*з посмішкою*): Ну чого ти так? Вони ж твої рідні.

Томас (*невдоволено*): Живу як над кліткою зі зміями. Тільки й споглядаю, хто кого з'їсть першим. (*Сідає на кушетку позаду*) Єдина близька мені душа – батько. І той щодня черствішає та суворішає. Не знаю, чого б це він?

Дороті (*розвертаючись до нього*): У нього хворе серце.

Томас (*відмахуючись*): Серце – не привід для моральних принижень. (*З іронією*) Він ставиться до мене, як до нерідного сина, хоча, здається, це Еліс на нього взагалі не схожа.

Дороті (*встає, озираючись навколо, стурбовано*): Томасе... Я мушу тобі дещо розказати.

Томас (*зацікавлено*): Ти вагітна? Хто батько?

Дороті (*повчальним тоном*): Томасе...

Томас (*винувато*): А, пробач, я забув. Ти ж працюєш у аптечному кіоску і маєш необмежений доступ до контрацепції.

Дороті (*знервовано*): Господи, Томасе, припини!

Томас (*понуро*): Раніше ти сміялась над моїми жартами...

Дороті (*сідає, винувато*): Раніше я не робила того, що зробила сьогодні...

Томас (з *подивом*): Стрибнула з парашутом?

Дороті (*гнівно*): Томасе...

Томас (*швидко*): Вибач...

Дороті (*дивлячись у підлогу*): Сьогодні я продала твоєму батькові не ті ліки...

Томас (*махаючи рукою, закидає ногу на ногу, з посмішкою*): Господи, не переживай. Ти не єдина на потоці, хто хотів би йму підсунути проносне за його принциповість.

Дороті (*вскакує, кричить*): Та ти можеш хоча б на хвилинку побути серйозним?

Томас нервується у відповідь, ніби «застібає» рот на блискавку, після чого винувато зводить руки догори.

Дороті (*стурбовано*): Дякую. Щось коїться неладне. Місіс Грей наказала мені давати йому оці таблетки (*протягує Томасу*).

Томас (*бере, роздивляючись, з нерозумінням*): Але ж він їх і так приймає.

Дороті (*вириває, бере таблетку, розтовкує і пробує на язик*): Так, але це підробка. Насправді тут лише крохмаль та кальцій. (*Віддає Томасу баночку*) Вона не збрехала, я перевірила. (*Показує на свої записи*)

Томас (*байдуже*): Нічого страшного, це йому не зашкодить. (*Кидає Дороті ліки*) Може, навіть буде на користь.

Дороті (*ловлячи таблетки, з острахом*): Мак-Кінлі щось замислив. Він сказав, що підмінить останню пляшечку в потрібний час. І я не знаю, що буде у ній. Тому і переживаю. Раптом це вб'є твого батька?

Томас (*встає з кушетки, замислюючись*): Так... Мені все це починає не подобатись... (*Проходжуючись*) Спочатку Люсі зі своїми заявками. Тепер ти...

Дороті (*зацікавлено*): Що тобі сказала Люсі?

Томас (*оговтуючись*): Не важливо. Дякую, Дороті, бувай... (*Іде*)

Дороті (*услід*): А що мені робити?

Томас (*зупиняється, замислюючись*): Роби, що тобі кажуть. Я маю подумати... І зателефонуй мені, коли настане той день... (*Виходить, Дороті іде в інший бік*)

Ява двадцята

Вітальня Говардсів. На столі увімкнена лампа. Томас заходить, сідає на диван, розстібає верхнього гудзика на сорочці, говорить до когось, стомлено.

Томас: Якщо все, що ти мені розповіла, правда, то все стає на свої місця.

Емілі (*виходить, притуляючи до себе сукню, інтригуючи*): Подивись, мені личить сукня твоєї матері?

Томас (*скривившись*): Викинь її. У ній ти нагадуєш її. Ти ж знаєш, що я люблю тебе такою, яка ти є: простою, ніжною, душевною, щирою. А вона – гадюка. (*Розчаровано*) Хоч і моя мати.

Емілі (*відкидає у бік*): Добре. (*Поправляє на собі свою сукню*) Так краще?

Томас (*посміхаючись*): Так. Сядь біля мене.

Емілі (*сідає, пригортаючись, зацікавлено*): Про що ти думаєш?

Томас (*неквапливо*): Про те, що тобі наговорили. Виходить, мати у дечому права, коли говорить, що Ненсі дає батькові не ті ліки. Права і Еліс, коли говорить, що вона нерідна донька. Знаєш, до того, як вони переговорили з тобою, я став невільним свідком їхньої розмови. Вони дійсно хочуть убити батька. Я ішов на кухню та почув знервовані голоси. Тому зупинився на сходах і чекав, допоки вони договорять. Виходить, я єдиний спадкоємець, якому батько залишив гроші.

Емілі (*захоплено, відсторонюється*): Це ж здорово! Ти станеш колись багатим науковцем, який не буде наймитувати чужими лабораторіями, а зможе сам вести свою справу!

Томас (*замислено*): Ти знаєш, зараз у моїх руках прискорити цей процес чи відкласти його…

Емілі: Як це?

Томас (*сідає, опираючись на коліна руками*): Здається, я склав увесь цей пазл докупи: хто, кому і

що винний. Хто за що відповідає… (*Упевнено*) Якщо я правий, то ще зможу врятувати батька.

Емілі (*зацікавлено*): Яким чином?

Томас *(встає, проходжуючись*): Найперше, я попрошу Дороті з аптеки відпустити батькові ті крохмальні замінники замість отрути, яку, напевне, підсуне декан. Це врятує батька до візиту додому. Вдома я буду його чекати, готовий усе розповісти.

Емілі (*повертаючись у напрямку ходи Томаса*): А якщо він не повірить?

Томас (*переконливо*): У мене є факти, які може знати лише він або ті, хто хочуть його вбити. Повірить.

Емілі *(зі зневірою*): А якщо він не захоче тебе слухати? Він же тебе майже повністю ігнорує. Він навіть думає, що у тебе дівчини немає!

Томас *(присідає на край дивану*): Якщо так, то я йому дійсно байдужий. І мати права: я теж не отримаю ні центу з його спадку. Все піде якійсь благодійній організації. (*Розвертається до Емілі, швидко, упевнено*) Якщо це станеться, Емілі, якщо він не захоче мене слухати, я знищу усі докази. А ти зробиш усе, про що тебе прохали мати і сестра…

Емілі (*виходячи із короткого шоку*): Як я дізнаюсь, що мушу робити усе по плану?

Томас: Коли ти прийдеш, і все буде добре, тобто батько мене вислухав, то я залишусь удома. (*Устає*) Якщо ж ні, то я візьму ключі від твоєї квартири і скажу, що пішов ночувати до своєї дівчини.

Емілі (*встає до нього, несміливо*): Ти впевнений?

Томас (*рішуче*): Впевнений. Це, мила моя, закон еволюції: виживає найсильніший…

Завіса.

Ява двадцять перша

Виходять на центр

Річард (*розчаровано*): Господи, Чарльзе! У цьому світі не залишилось нічого святого! Діти продають батьків!

Чарльз (*з посмішкою*): Теж мені, здивував новиною.

Річард (*розводячи руками*): Виходить, справу розкрито?

Чарльз (*киваючи*): Так, справу розкрито, сюжет добіг кінця.

Річард *(постукуючи по спині, захоплено)*: Чарльзе, ти претендуєш на рекорд? Ти за добу розкрив справу.

Чарльз (*скромно*): Друже, не за добу. Я почав ще за декілька місяців до того, як трапилось убивство, не забувай про це. Тому все так швидко і склалось до купи.

Річард (*зацікавлено*): Звідки ж така точність у відтворенні подій?

Чарльз *(просто, констатуючи факти)*: Усі, хто хоч якось були причетні, уже дали покази чи сплять на жорстких ліжках у камерах. Архів відеоматеріалів декана Мак-Кінлі ми конфіскували і з радістю переглянули. (*Розводячи руками*) Тож ось вона – природа деталей.

Річард (*награно схиляючись*): Мушу схилити перед тобою голову. Ти все так ретельно дослідив.

Чарльз (*проходжуючись, у роздумах*): Не все. Мені важко було збагнути, куди і нащо замість Ненсі Грей телефонувала гувернантка у ніч смерті Говардса.

Річард (*переймаючись*): Телефонний дзвінок відстежили?

Чарльз (*розчаровано*): Звідки? Коли?

Річард (*співчуваючи*): Тож, останнього співучасника не знайти?

Чарльз: Так, не знайти.

Річард (*підбадьорюючи*): Ходімо, відкоркуємо шампанське? (*Розвертається до виходу*)

Чарльз *(різко підводить голову, услід)*: Не знайти, якщо він зараз вийде з мого кабінету і я закрию справу. Той, кому телефонувала Емілі у ніч убивства, той, чий номер телефону Хелен Говардс записала на серветці, був ти, Річарде.

Річард *(зупиняється, спиною)*: Ти помиляєшся…

Чарльз *(упевнено)*: Не думаю… Ти першим з'явився на місце злочину, ще до дзвінка у поліцію, ти сам же прибрав усі сліди, сховав пляшку з отрутою, забрав щоденник у Емілі – ось чому ми його так і не знайшли. Ти був тим, за кого хотіла вийти заміж Хелен Говардс, ти був батьком її доньки, а не Клайв. Він був лише розмінною монетою у ваших іграх…

Річард (*розвертається, розчаровано*): Не вигадуй.

Чарльз (*суворо*): Пізно, друже, ми уже навіть провели генетичну експертизу на батьківство. Ти звідси вийдеш лише у наручниках. (*Іронічно*) І шампанське я відкорковуватиму сам.

Річард (*опустивши голову*): Ти паскудник, Чарльзе… (*Гнівно, підводить погляд*) Ти ще той паскудник…

Чарльз (*посміхаючись*): Не гірший за тебе, друже. До речі, допоки за тобою не приїхали, хочеш я розкажу, як ваш план руйнував сам себе, допоки ти не поставив крапку у цій справі?

Річард: Бога ради… Займи час…

Відходять до крісел, сідають.

KALTOSTAT
KALTOSTAT

Дія III

АЛХІМІЯ ЖИТТЯ

Ява перша

Алекс сидить за столом, застібуючи сорочку. Поки Говардс заклопотаний одяганням, Ненсі підходить до телефону і набирає номер. Біля кабінету виходить Френсіс.

Ненсі (*сухо*): Алло…

Френсіс: Це Мак-Кінлі. Ненсі, це ти?

Ненсі: Так…

Фресіс: Наш професор у тебе?

Ненсі: Так…

Френсіс: Ти вже віднянчилась із ним?

Ненсі: Вільна…

Фресіс: Тоді виписуй рецепт з позначкою «Magna Vita».

Ненсі: Як Ви сказали?..

Френсіс (*протягуючи*): Magna Vita.

Ненсі (*занотовуючи*): Записую…

Френсіс (*повчально*): Молодець. Думаю, ти робиш правильний вибір.

Ненсі *(озираючись на Алекса):* До побачення. Не хвилюйтесь, сім'я – це головне.

Френсіс швидко кладе трубку і прямує до аптечного кіоску, де Дороті уже стоїть, передивляючись ліки. У цей же момент Люсі прокрадається до кабінету Алекса, тихенько закриваючи двері, і починає нишпорити, шукаючи папку з результатми дослідження.

Ненсі (*протягуючи Алексу рецепт*): Алексе, ось. Обов'язково придбай у нашій аптеці ці ліки. Вони мають значно послабити біль.

Алекс бере рецепт, раптом у нього спрацьовує телефон. Френсіс телефонує з-під кіоску.

Алекс: Кляті телефони... Ніде спокою немає.

Френсіс (*голосно*): Алло, Алекс?

Алекс (*холодно*): Так...

Френсіс: Ти вільний? Нам слід поговорити.

Алекс: Так, містере Мак-Кінлі. Буду за декілька хвилин. Я у лікаря...

Френсіс (*дивиться на годинник*): Коли ти будеш?

Алекс (*роздратовано*): Скоро буду... *(Кладе трубку).*

Френсіс *(постукуючи пальцями об прилавок)*: Значить так, Дороті. Сьогодні у містера Говардса у раціоні нова страва. *(Кидає на прилавок ліки, чітко говорячи)* У рецепті має бути написано «Magna Vita».

Дороті *(стурбовано)*: Я не зможу!

Френсіс (*гнівно*): Зможеш, дурненька, зможеш... *(Іде)*

Ява друга

Алекс іде до аптечного кіоску, у цей час Люсі у кабінеті знаходить папку і починає поспіхом копіювати файли.

Дороті: (*посміхаючись*): Це у Вас, містере Говардсе, розбите серце.

Алекс (*стукаючи по серцю*): Так, Дороті, сідає батарейка… (*Протягує рецепт*) Доводиться шукати, чим би ще її підживити.

Дороті: Але ж Ви ще такий молодий…

Алекс (*дивлячись у зал, іронічно*): Дороті, я ще Кеннеді ховав, тож слово молодість у моєму випадку недоречне.

Дороті (*сміється, даючи ліки*): Ви мені завжди настрій піднімаєте.

Алекс: Ага, а ти мені своєю хімією, моя наркотична добра фея…

Алекс відходить трохи убік, читаючи щось на ліках. Дороті телефонує по мобільному телефону. У вітальні з'являється Томас, відповідаючи.

Дороті: Алло…

Томас: Привіт, Дороті. Батько у тебе?

Дороті (*стримано*): Привіт, так…

Томас (*стурбовано*): Ти ж не продала йому того, що містер Мак-Кінлі передав тобі? У нього в руках ті ж крохмальні замінники?

Дороті: Так…

Томас (*важко*): Що ж, почалося…

Дороті (*співучасливо*): Здається, сьогодні саме той день…

Томас (*щиро*): Дякую, Дороті. До зустрічі. (*йде*)

Дороті (*лагідно*): До зустрічі…

Алекс (*повертається, весело*): Помирились? Я ж казав, все буде добре!

Ява третя

До аптечного кіоску підбігає Клайв.

Алекс: Доброго дня, Клайве!

Клайв (*іронічно*): Доброго дня, Алексе! Ще ходиш?

Алекс (*уїдливо*): А ти все ще говориш?

Клайв (*весело*): Я тебе теж радий бачити... До речі, наш декан тебе розшукував.

Алекс (*неприязно*): Декан? Я думав, таких, як він, перестріляли у далеких тридцятих на вулицях Чикаго...

Клайв *(з подивом*): А що не так?

Алекс (*ідучи до кабінету*): Якщо я і тобі це розкажу, тоді застрелять і мене, і тебе. Терпіння – то є чеснота, Клайве. Скоро сам дізнаєшся.

Алекс дістає ключі, хоче відкрити двері свого кабінету, на звук ключів Люсі у кабінеті нервово реагує, припиняючи копіювати. Аж раптом Алекса окликає Френсіс, який квапливо іде позаду, і він зупиняється. Люсі одразу пакує назад документи.

Ява четверта

Френсіс (*важко дихаючи*): Алексе… Зачекай трохи… Ти навмисне оминув мій кабінет?

Алекс (*байдуже*): Вибачте, мій внутрішній GPS-навігатор одразу зависає, коли я прошу його прокласти маршрут до кабінету улюбленого декана.

Френсіс (*настійливо*): Алексе, нам треба поговорити.

Алекс *(розводить руками, запрошуючи почати*): Будь ласка.

Френсіс (*погрозливо*): Зупинись. Інакше не відомо, що з тобою трапиться завтра…

Люсі поспіхом відкриває вікно та ховається у шафі, забувши вимкнути копіювальну машину.

Алекс (*іронічно*): Сподіваюсь, завтра я точно не стану матір'ю. А за усе інше я спокійний. (*Серйозно, прихиляючись*) Копії документів про Вас я передав надійним людям, які їх відправлять за вказаною адресою, якщо найближчим часом зі мною щось трапиться. (*Випрямляється*) Ми все з'ясували. Мені треба приступати до роботи. До побачення.

Закриває двері перед носом у декана, проходить всередину. Біля кабінету з'являється Клайв, телефонуючи комусь.

Клайв: Еліс? Здається, скоро твій вихід… Поквапся… (*Йде*)

Ява п'ята

Алекс: Щось неладне робиться з головою... Забув учора похапцем вимкнути цей клятий ксерокс... *(Вимикаючи копіювальну машину)*

Перед дверима з'являється Кларк, перед тим, як постукати, телефонує.

Кларк *(змовницьким тоном)*: Алло, Еліс, здається, усе на місці. Чекаю тебе за декілька хвилин. Піднімайся до батькового кабінету. *(Стукаючи, жваво)* Містере Говардсе, можна?

Алекс: А, Кларку, ти? Як там просувається справа?

Кларк: Усе майже готове, просто Ви, напевне, забули дати мені останній аркуш з Ваших записів. Здається, без нього модель не буде діяти.

Алекс: Ти знаєш, все можливо... Я щось став багато чого забувати останнім часом... Напевне, це через ліки... (*Дістає ліки з кишені піджака, ставить на стіл з-поміж паперів. Передивляючись папери на столі*). Зараз... він, здається, має бути десь тут... (*Привстає, уважно дивлячись на шафу*) Хоча, ти знаєш, він може бути у шафі. Зараз гляну... (*Дорогою до шафи зупиняється*) Тільки зачиню це вікно, бо щось мені дме... (*Зачиняє вікно, обтрушуючи від пилюки руки*) Так краще... (*Кладе руку на ручку дверей шафи, збирається відмикати, але зупиняється*).

Поки Алекс прямує до вікна, Кларк нервово знаходить листок у своїх паперах і швидко підсовує його під кіпу паперів на столі Говардса.

Кларк: А це, часом, не він? На столі. Ви, напевне, його не помітили...

Алекс *(зупиняючись біля самих дверей шафи)*: Де? (*Дивиться*) А й справді.

Ява шоста

Входить Еліс і сідає на диван.

Еліс (*зухвало*): Привіт, татку. Мені потрібна твоя допомога.

Алекс (*мавпуючи*): Еліс, чому ти ніколи не говориш прямо: «Тату, мені знову потрібні гроші!». А натомість починаєш: «Тату, мені потрібна твоя допомога…».

Еліс (*встає, збираючись іти, розчаровано):* Не варто… Забудь… Мати завжди була права…

Алекс (*встає*): Ти про що? (*Гнівно*) Стривай, дівчино! Почала, так закінчуй!

Еліс *(наступаючи)*: Мати завжди була права, коли говорила, що ти самозакоханий кар'єрист, який не здатний забезпечити родину і навіть дружину не ладен тримати закоханою у себе, що їй доводиться шукати турботи і ласки на стороні…

Алекс (*важко*): Господи… Що ти таке кажеш? Я ж твій батько…

Еліс (жорстоко): Була б я рада мати іншого…

Алекс хапається за серце.

Еліс: Батьку… Господи… тримайся… *(Доводячи до дивану)* Кларку, чого сидиш? Принеси швидше води… *(Кларк виходить і йде у бік аптеки)* Тату, де твої таблетки? Господи, де у тебе ліки і той клятий шприц…

Алекс показує на стіл і непритомніє. Еліс кидається і шукає аптечку, перериваючи папери і книжки. Знаходить щоденник батька, швидко гортає, вириває декілька сторінок, жмакає, тримає при собі. Через хвилину-другу підбігає до батька зі шприцом, проте він відкриває очі раніше, ніж вона робить ін'єкцію.

Алекс (*важко дихаючи*): Господи, Еліс… Води… До чого ти мене доводиш…

Еліс: Зараз, батьку, Кларк уже побіг по воду.

Кларка з іншого кінця сцени окликає Клайв.

Клайв: Куди ти так поспішаєш, хлопче?

Кларк (*біля аптеки*): Містеру Говардсу погано…

Клайв (*кличучи рукою*): Це у тебе погано з пам'яттю. Я куди тобі наказав бігти? Стривай тут. Я миттю. *(За секунду вертається з пластиковим стаканчиком з водою)* Ось, його aqua vita. Неси.

Кларк вбігає до кабінету, тримаючи пластиковий стаканчик з водою, збирається напоїти Алекса. Професор рукою відгонить їх.

Кларк: Ось вода, містере Говардсе, випийте.

Алекс (*відштовхуючи*): Та відійдіть же ви! Я ж не мертвий… Дайте мені повітря… Я ще можу сам дійти до ліків і ковтнути цю гидоту. *(Стає спиною і випиває)*. Треба відпочити, допоки мене ще може звідси відвезти власне авто, а не міський катафалк. *(Виходить і чекає за дверима)*.

Еліс: Чого дивишся, хлопчику? По воду бігаєш швидко. Дякую, що врятував моє забезпечене майбутнє від передчасної смерті *(Обіймає тихенько і передає листки зі щоденника в руку Кларку)*. До зустрічі.

Алекс: Кларку, ти йдеш?

Кларк: Так, тільки заберу свої речі…

Забирає зі столу свої теки з паперами, прикриває дверцята шафи, кидає туди листки зі щоденника і виходить.

Ява сьома

До вітальні знервовано заходить Алекс, услід за ним дружина.

Алекс: Господи, Хелен, ти ж знаєш, що я тебе любив... Чому ти так усе знищила?..

Хелен (*холодно*): Будь ти проклятий, Алексе. Я уже не дочекаюсь, коли твоє прогниле серце зупиниться, і я стану вільною вдовою, яка на твоїх грошах знайде собі справжнє щастя.

Алекс (*упевнено*): Марно сподіваєшся, люба... Ця батарейка ще працює...

Хелен (*уїдливо*): Судячи зі слів твоєї доньки, вже не так справно... Бувай...

Ява восьма

Входить син Томас, у нього в руках якісь папери.

Томас (*проводжаючи матір поглядом*): Тату, ви знову посварились? Може, тобі потрібна порада…

Алекс (*насміхаючись, міряючи поглядом сина*): Порада? Від хлопця, який скоріше за все одружиться на книжці, аніж на реальній дівчині? Припини, Томасе… (*Відвертається*) Хоч ти не дістравай мене сьогодні… (*Жестом піднятої руки відсилає сина*) Іди краще дочитай, допиши чи що ти там робив…

Томас (*розчаровано*): Ти завжди ставився до мене з презирством… Навіть тоді, коли сам був вартий того, щоб тебе пожаліли. *(Підходить ближче, кладе руку на плече Алексу)* Не відвертайся від мене, батьку. Залишишся сам-один у світі, який іде проти тебе…

Розриває папери та іде з кімнати.

Алекс: З ким я ще сьогодні не побив горщики? Треба подивитись у записник… Ставитиму хрестики навпроти прізвищ… (*Шукаючи записник*) Чорт… А де мій записник? Напевне, забув на роботі… Треба повернутись… (*Йде*).

Ява дев'ята

Люсі тихенько вилазить із шафи та виходить з кабінету Говардса, одною рукою тримаючи папку з документами, іншою, у якій затиснутий конверт, намагається закрити двері. Позаду з'являється Алекс.

Алекс: Це мені лист?

Люсі (*перелякано*): А? Господи, містере Говардсе. Ви мене налякали. *(Виправдовуючись)* Ні, це батькам…

Алекс (*заходить, зупиняючись біля столу*): Що Ви робите біля мого кабінету так пізно, Люсі?

Люсі (*сідаючи у крісло, звабливо*): Професоре, я з приводу мого магістерського дослідження. Може, ми можемо якось все це владнати?..

Алекс (*інтригуючи*): Ви праві, Люсі. Думаю, у цьому нам допоможе довгий, пристрасний, такий бажаний нами обома…

Люсі: Так…

Алекс *(нахилившись, таємниче):* Такий шалений, нічний… (*Серйозно*) огляд усієї літератури, яку б Ви мали прочитати на цей день. (*Випрямляється*) Сподіваюсь, Люсі, Ви мене розумієте так само, як і я Вас?

Люсі *(ображено):* Який же Ви…

Алекс: Самозакоханий? Я цю характеристику сьогодні чув стільки разів, що ладен написати її у себе на футболці, аби лише люди не відкривали даремно рота. До побачення, Люсі. *(Випроваджує дівчину)* Думаю, зараз я не забуду замкнути кабінет. *(Іде)*

Ява десята

Заходячи до вітальні.

Алекс *(кидаючи портфель на диван):* Люба! Я вдома... Хелен?.. Діти?.. Є хто живий у цьому Богом забутому домі?.. Нікого... *(наливає собі віскі біля комоду)* І слава Богу... хоч трохи відпочину від людей у цей неможливо довгий день...

Емілі (*раптово*): Доброго вечора, містере Говардсе!

Алекс *(сідаючи):* Ти часом не знаєш, куди цього разу поїхала моя благовірна?

Емілі: Місіс Говардс сказала, що переночує у подруги, щоб Ви не чекали її до вечері. Ваш син Томас пішов на побачення, а донька Еліс у подруги, готується до семестрових іспитів.

Алекс *(з подивом):* Емілі, я напевне, щось пропустив? Десь упав метеорит і сталася страшезна мутація? Ні, напевне, це якийсь дурний жарт. *(Після паузи)* Мені хтось телефонував?

Емілі: Так. Усі дзвінки записані на автовідповідач. Містере Говардс, у мене ще вдосталь роботи. Піду на кухню. Вам підігріти вечерю?

Алекс: Так. Якщо не важко.

Емілі: Аж нітрохи.

Натискає на кнопку автовідповідача, до телефону у медичному центрі підходить Ненсі.

Ненсі *(стурбовано):* Алексе, це з приводу твого обстеження. Я не буду говорити на плівку. *(Знаходячи якісь ліки)* Я зараз до тебе виїжджаю. Буду хвилин за сорок... Дочекайся, це терміново...

Алекс: Терміново... У твоєму розумінні, Ненсі, терміново – це або ж відправити у реанімацію, або провести розтин. Так що не поспішай. Я хочу ще насолодитись віскі, яке ти в мене забереш, як тільки переступиш поріг цього будинку. *(Випиває, йому стає погано, кашляє).* Емілі... Емілі... Емілі... Емі... *(Падає)*.

Емілі: Кликали, містере Говардсе? *(Стурбовано, кидаючись до нього)* О Господи... Я... Я... що мені робити?... Я зателефоную 911.

Алекс *(вказуючи на записник, важко)*: Дзвони... Ненсі... Ненсі... номер у записнику...

Емілі *(швидко знаходить записник, гортає його, кладе на комод. Зверху кладе серветку з номером телефону і телефонує по ньому)*: Алло, місіс Грей? Це Емілі, гувернантка містера Говардса. Він впав і, здається, не дихає... Коли Ви будете? Через декілька хвилин? Добре...

Починає приміряти кольє. До кімнати забігає Ненсі, Емілі швидко зупиняється.

Ненсі (*присідаючи до Алекса, знервовано)*: Де аптечка?.. Поквапся, Емілі.

Емілі *(швидко)*: Добре.

Емілі приносить аптечку, Ненсі витрушує її всю, швидко перебирає ліки. Емілі відходить до столу і, стоячи спиною до Ненсі, тихенько відкриває другу скриньку і починає вдягати на кожен палець по персню.

Ненсі: Та де ж він?..

Емілі: Місіс Грей, він буде жити?.. Я так за нього хвилююся...

Алекс: Емілі...

Емілі здригається зі страху і обертається.

Алекс: Ненсі...

Ненсі: Не хвилюйся, Алекс, все буде добре... *(робить ін'єкцію, Алекс помирає).*

Ненсі: Алексе! Алексе... *(перевіряє пульс, у сльозах)* Телефонуй 911... Я без медикаментів...

Емілі *(опустивши руки)*: Ви його вбили...

Завіса.

Ява одинадцята

Річард та Чарльз стають перед завісою

Річард *(приречено)*: Далі можеш не розповідати…

Чарльз: А далі ти сам розповідатимеш, друже… На суді… *(Показуючи на вихід)* Пішли… за тобою, здається, приїхали…

Річард *(єхидно)*: А ти куди, зі мною не хочеш?

Чарльз *(посміхаючись)*: Пробач, а от я поїду відкорковувати шампанське…

Супроводжує Річарда за завісу.

Епілог

На дивані сидить Чарльз, поклавши ноги на журнальний столик.

Чарльз *(нетерпляче)*: Господи, та де ж ти там? Ми вип'ємо чи ні за закриття справи професора Говардса?

Ненсі (*входячи з двома келихами шампанського)*: Уже несу, Чарльзе. *(протягує келих Чарльзу, сідає поруч, сміючись)* Покажи мені ще, яке було обличчя у цієї Хелен, коли ти звинуватив її у вбивстві чоловіка? *(Чарльз мавпує Хелен, Ненсі щиро сміється)* Так, це дуже на неї схоже…

Чарльз *(пригубивши шампанське)*: Цей декан тебе ледь не розкусив.

Ненсі *(поклавши руку на коліно Чарльза, полегшено)*: Чарльзе, брате, я ж його завірила, що для мене родина – це головне.

Алекс *(заходячи зі широкою посмішкою)*: І я у цьому ні на мить не сумнівався. *(стає біля дивану з келихом шампанського).*

Чарльз *(повертаючись, вражено)*: Вони усі постаралися на славу, аби убити тебе.

Алекс *(сідаючи поруч Ненсі)*: Та я не дурний: у мене про запас вдома завжди була своя пляшка віскі, яке я міг пити, не турбуючись про власне життя. Та й робити вигляд, що я п'ю воду, яку мені підносить Кларк, було абсолютно не складно.

Ненсі *(беручи Алекса за руку)*: Ти гарний актор, любий. Відверто говорячи, я не вірила, що у тебе вийде симулювати хворобу за самими лише моїми описами. Чарівник…

Алекс: Ні, то ти чарівниця. *(Цілує Ненсі у щоку)* Приїхала саме вчасно і вколола мені оту нашу неймовірно підступну суміш. *(Здивовано)* Чесно говорячи, коли ми готувались і практикувались із нею раніше, я у таку глибоку кому ще не впадав…

Ненсі *(поклавши руку на груди, захоплено і з острахом одночасно)*: Я не знаю, що ти там домішав до того тіопенталу натрію, але у тебе це вдалося. Я переживала, що буде далі, коли мене від тебе відтягнуть…

Чарльз *(кладе руку Ненсі на плече)*: Я тримав усе під контролем. Ось... *(Кидає на коліна Алексу якісь папери)*

Алекс *(ставить келих на стіл, передивляючись документи)*: Що це?

Чарльз *(потягуючи шампанське, дивлячись в одну точку)*: Дані з твого розтину, свідоцтво про смерть і навіть запрошення на поховальну церемонію.

Алекс *(іронічно)*: Як усе пройшло?

Ненсі *(замріяно)*: Гарні слова, сльозлива музика, свіжі квіти. Ідеально, хоч і дуже швидко. *(Сміючись)* Ми переживали, що ти невчасно почнеш приходити до тями, тому довелося усе робити у такій собі «облегшеній версії»...

Чарльз *(серйозно)*: Що робитимемо з грошима на рахунку?

Алекс *(відкидає на стіл папери, замислившись на мить, байдуже)*: Нехай Томас вступає у спадкові права. Зрештою, він до останнього хотів допомогти. *(Бере знову келих)* Я уже продав проект «Життя». Грошей нам вистачить не на один рік, навіть якщо вирішимо байдикувати. *(Підносить, ніби запрошуючи випити за гарний тост)*

Чарльз *(відповідаючи підняттям келиха)*: Зрештою, у нас ще є декілька рахунків, які декан Мак-Кінлі душевно пожертвував з переліку своїх фондів...

Ненсі підносить свій, випивають.

Алекс *(відкинувшись на дивані)*: Ось така вона, алхімія життя: чаклуєш, мудруєш, але ніколи не знаєш, у кого в руках першого вибухне пробірка...

Завіса

Кінець

ЗМІСТ

Дійові особи....4
Інтер'єр....5

Дія I. **Алхімія смерті**....6

Дія II. **Алхімія долі**....32

Дія III. **Алхімія життя**....76
Епілог....92

Побачили світ книги О.В. Лук'яненка:

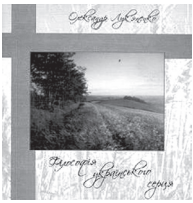

Філософія українського серця: Поетичні роздуми. – Полтава, видавець Шевченко Р.В., 2010. – 120 с., іл.

У збірці подано роздуми про сутність українського духу. У чому полягає споконвічна прив'язаність українця до родини? Чи вплинуло тривке бездержав'я на відчуття свободи та волі? Чи виплекали ми ідеал кохання, рівний зразкам Античності та Середньовіччя?

Храм: Философия сердца. – Полтава, видавець Шевченко Р.В., 2011. – 116 с., ил.

В сборнике пейзажной лирики автор поднимает вопросы, затрагивающие мир духовных ценностей современных людей, в котором всё меньшую роль играет Природа и Человечность.

Літературно-художнє видання

ЛУК'ЯНЕНКО Олександр Вікторович

АЛХІМІЯ ЖИТТЯ

Драма-викриття на три дії з епілогом

Редактор **Л. Дейна**
Макет **С. Хорєв**
Верстка **А. Хорєва**
Фото **Д. Купцов**

Здано до набору 23.08.2012 р.
Підписано до друку 27.09.2012 р.
Формат: 60х84/24. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 3,72.
Наклад 500 прим. Вид. №1292.

Видавець Шевченко Р. В.
Полтава 36000, вул. Остроградського, 2,
тел. 0532 502708, 050 3462375
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції,
серія ДК №1139 від 04.12.2002 р., видане
Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України